

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike — inserati do 50 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, do 300 vrst & Din 3, večji inserati petih vrst & Din 4.—, Popusti po dogovoru, inserati davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNISTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krištofjeva ulica št. 6
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26 — CELJE, celjsko urništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Problem Daljnega vzhoda:

Usoda Pacifika v rokah Zedinjenih držav

Sodba uglednega angleškega državnika — Položaj na Daljnem vzhodu, ki je vedno bolj zapleten, lahko reši samo odločen in skupen nastop Anglije in ameriških Zedinjenih držav

London, 24. januarja b. »Evening Standard« objavlja članek znanega konservativnega politika Churchilla, ki je zbudil v političnih krogih veliko pozornost. Churchill govori najprej o silnem japonskem oboroževanju, nato pa zaključuje svoja izvajanja: Niti Veliki Britaniji niti Zedinjenim državam se japonskega oboroževanja ni treba bati. Samo po sebi je razumljivo, da Japonska ne more konkurirati v tem pogledu niti z Anglijo niti z Ameriko, toda rešitev neposrednih problemov, ki se postavljajo z japonsko akcijo na Daljnem vzhodu, bo povsem odvisna od stališča, ki ga bo v moralnem, političnem in gospodarskem pogledu zavzelo glede Pacifika ameriško prebivalstvo. Vskanjanje velike azijske države in organizacija velike pomorske in vojaške sile na azijskem vzhodu, ki bi štela več sto milijonov ljudi in ki bi bila prepojena z idejo japonskega notranjega ministra Suecuga, da je treba belo raso pregnati iz Azije, bi pomenila stalno nevarnost ne le za Anglijo, temveč tudi za varnost in svobodo Zedinjenih držav Severne Amerike.

Zato je odločitev o usodi Pacifika povsem v rokah ameriške vlade in ameriškega prebivalstva. Nihče pri nas ne želi tvegati poskusa pridobitve Zedinjenih držav za neko določeno akcijo, toda britanska vlada je pripravljena izjaviti, da bo podprla Zedinjene države prav v vsem.

ako se prostovoljno in po lastnem predurku odločijo za poseg v sedanji razvoj dogodkov na Daljnem vzhodu, da zagotovijo mir in zavarujejo civilizacijo, ki je v nevarnosti. V letu 1931. je bilo nekaj angleško-ameriških nesporazumov. Ti nesporazumi pa bi sedaj morali odpasti. Ako se Rooseveltova vlada odloči, da položi vso svojo težo v tehnično ravnovesja na Daljnem vzhodu, bodisi zaradi svojih posebnih ali splošnih svetovnih interesov, se ji bo britansko cesarstvo z vsem srcem in z vsemi sredstvi pridružil.

Odhod kitajskega poslanika iz Tokija

Tokio, 24. jan. o. Kitajski poslanik Heu-shing je v spremstvu dveh poslaniških tajnikov zapustil Tokio. Odpeljal se je s parnikom »Empire of Roussia«. V Tokiju je ostal še odpravnik poslov, ki bo dovršil posle poslanstva in nato sam odpoval iz Japonske.

Svetnik japonskega poslanstva na Kitajskem Hidaka, ki je bil nekaj časa v Tokiju in se je posvetoval z zunanjim ministrom Hiroto, je odpoval v Sanghaj. Pred svojim odhodom je izjavil, da se položaj pekinške vlade čimdalje bolj utrjuje. Posebno dobro so njene finance. Zato je treba računati s tem, da bo njeno delo uspelo. Pekinška vlada je sklenila zmanjšati uvozne in izvozne pristojbine, da olajša gospodarsko obnovo. Prav tako je priznala Mandžurijo.

Revizija washingtonske pogodbe

London, 24. jan. Če bodo uradno potrdili, da bo japonska vlada začela graditi nove oklopnice po 43.000 ton, je na dlani, da se bodo morale države, ki so podpisale londonsko pomorsko pogodbo, o tem v smislu člena, ki govori o njihovi varnosti, posvetovati. Kakor poroča Reuter, izjavljajo v angleških pomorskih krogih, da bo Velika Britanija, ki pravkar gradi več vojnih ladij, med temi tudi oklopnice, najbrž izpremenila tonažo teh oklopnic, da bi po svoji kapaciteti in nosnosti ustrezale najnovejšim japonskim oklopnicam po 43.000 ton.

London, 24. jan. br. Razširjene so vesti, da nameravajo Anglija, Francija in Amerika odpraviti l. 1936 sklenjeno pomorsko pogodbo, ki je dopuščala za vojne ladje najvišjo tonažo 35.000 ton. Tako Amerika kakor Anglija in Francija nameravajo zgraditi nove vojne ladje, ki jih nameravajo opremiti z 42 cm topovi, kar zahteva mnogo višjo tonažo, najmanj 40.000 do 42.000 ton.

Ameriško oboroževanje

Washington, 24. jan. Poslanska zbornica je sprejela zakonski predlog o pomorski oborožitvi, ki bo sedaj predložen senatu. Za predlog je glasovalo 283 glasov, proti pa 15. Po njem bodo zgradili 22 vojnih ladij.

Poizkusna mobilizacija ameriške vojne industrije

Washington, 24. januarja br. Vojno ministristvo je odredilo poskusno mobilizacijo vse vojne industrije, zlasti tovarn za izdelavo orožja in municije, da na ta način preizkusi njihovo sposobnost za primer vojne.

Oboževanje Nizozemske v Vzhodni Indiji

Amsterdam, 24. jan. o. Nizozemske brodogradne in letalske sile v Vzhodni Indiji so bile v zadnjih dneh ojačane. Ti ukrepi so bili potrebni, ker se je pričelo okrog nizozemskih utrd na Javi in Sumatri pojavljati vedno več japonskih ribiških ladij. Nizozemske oblasti so dogdale, da je med japonskimi ribiči mnogo japonskih oficirjev, ki očitno vohunijo okrog teh utrd.

Politični oglednik

„Rešetarjeva puščica“ in hrvatski listi

Radi puščice, ki jo je v »Slovenskem gospodarju« in »Gorenju« nameril Rešetar prav Franc Zebot na dr. Mačka in ki jo je potem po našem listu posnel zagrebški »Obzor«, je »Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Mačka, napisal na naslov Slovencev dolg članek, katerega jedro je, da hočejo biti Hrvati neomejeni gospodarji na Hrvatskem, kjer nimajo ničesar iskati Slovenci, ki naj bodo gospodarji v Sloveniji. Ta odgovor »Obzoru« ni po volji. Stališče »Hrvatski gospodarji na Hrvatskem, Slovenci v Sloveniji« — tako poudarja »Obzor« — je sicer pravilno in ga je tudi on vedno zastopal, v konkretnem slučaju pa ne gre za to. Ponatja je nasprotno v tem — tako list nadaljuje — ali se sme radi počinca, radi slučaju, katerega se je kasneje ugotovilo, da je bil drugačen, kakor ga je iznesel »Hrvatski dnevnik«, pisati tako, da se izživa reakcija tudi med onimi slovenskimi javnimi delavci, ki so do sedaj kazali, da imajo razumevanje za hrvatske narodne zahteve in ki so bili osebno vdani dr. Mačku. Tak slučaj je z dekanom Matijo Škerbecem, ki pozna dr. Mačka iz kaznišnice v Sremski Mitrovici in ki je o njem do nedavna najlepše pisal in celo med Slovenci populariziral politično stališče dr. Mačka. Sedaj pa je dekan Škerbec preko noči spremenil svoje stališče napram dr. Mačku in v svojem listu napisal tudi nekaj zajedljivih stavkov, ki jih mi nismo zabeležili. A vsemu temu je dalo povod omenjeno pisanje »Hrvatskega dnevnika«. Evo, zato gre, ne za ona vprašanja, ki jih je pri tej priliki po nepotrebnem načel »Hrvatski dnevnik«, ker so ta vprašanja popolnoma jasna in o njih ne more biti nobenega spora. — Prav zabavno je, kako igra »Obzor« vlogo medrega in preudarnega učitelja, ki daje lekcije o lepem vedenju nerodnemu učenčku — »Hrvatskemu dnevniku«.

Souzažnik

„Matice Hrvatske“?

Pretekli teden smo objavili beležko o »Matici Hrvatski«. Poudarjali smo, kako ljubna in draga je bila Slovincem nekoč, da je imela skoraj več članov pri nas, kakor »Slovenska Matica«, da so se pa časi spreminili in da danes predsednik iste »Matice Hrvatske« izjavlja, da so Hrvatom Nemci mnogo bližji kakor Slovenci. Kljub temu — tako smo zaključili — smo Slovenci radi vnašali svoje podpise v zlato knjigo »Matice Hrvatske« ob njeni stoletnici, razume se pa, vzpričo onega dogodka z dokaj mešanimi občutki. — »Obzor« bi ne bil »Obzor«, ta pokvarenjak stari, ako bi tudi te beležke ne potvrdil in ji ne dodal te-le zlobne pripombe: »Slovenski narod« intrigira v zadnjem času, kadarkoli se mu nudi prilika, proti »Hrvatski Matici« in na neresničen način predstavlja stališče njene predsednika o raznih sodobnih vprašanjih, pa tako tudi o odnosih med Hrvati in Slovenci. V tem pogledu stopa »Slovenski narod« po stopinjah najzagrizenih nasprotnikov »Matice Hrvatske«. — Z ljudmi, ki na tako brezstiden način povarjajo cele beležke in odstavke in delajo polem na podlagi teh falsifikatov za ključke, ne bomo polemizirali, samo vprašali bi: Je-li izustil na letniščni praznici »Matice Hrvatske« njen predsednik kričati, da so Hrvatom mnogo bližji južni Nemci nego sosedni Slovenci? Da ali ne?

Stanojevičevi radikali v agitaciji

Kakor poročajo listi skupine Ace Stanojeviča, prideta v nedeljo 30. t. m. v Ljubljano prvaka te skupine Miša Trifunović in dr. Laza Marković. Na železniški postaji ju sprejmejo prišasti z dr. Dinkom Pucem in dr. Milanom Korunom na čelu. Imela bosta stanelek s svojimi zaupniki v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Z druge strani smo dobili obvestilo, da pride v Ljubljano samo dr. Laza Marković, ker je Miša Trifunović po drugih neodločljivih poslih zadržan. Kakor čujemo, ni izključeno, da bi pri tej priliki dr. Marković ne posetil tudi Maribora.

Povratak predsednika vlade iz Nemčije

Ministrski predsednik dr. Stojadinović se je včeraj vrnil v Beograd. Z jutranjim brzovlakom se je preko Jesenice pripeljal v Ljubljano, kjer so ga na kolodvoru pozdravili ban dr. Nataša, mestni župan dr. Adlešič, policijski direktor dr. Hacin, železniški direktor dr. Fabur in zastopniki JRZ. V Zagrebu se je dr. Stojadinović za par ur ustavil in napravil sprehod po mestu, nato pa je nadaljeval potovanje v Beograd, kjer so ga na kolodvoru pozdravili člani vlade in zastopniki JRZ.

Kupuj domače blago!

Krvave borbe okrog Teruela

Francosci srdito napadajo, republikanci pa se odločno branijo

Madrid, 24. januarja. V Madridu sodijo o krvavih bitkah pri Teruelu takole:

Nacionalistične čete so s planin Campillo, San Blanca in Lamula krenile pod vodstvom generala Franca v protinapad, da bi vnovič zavzele Teruel. Republikanske čete odbijajo napade in so odločne vztrajati do konca. Nacionalistične čete skušajo sedaj Teruel obkoliti in onemogočiti odstop. Že tri dni trajajo zelo krvavi boji zlasti okrog Muletone, ki obvlada prehod čez reko Alfambro, pet km severno-vzhodno od Teruela. Če bi nacionalisti prišli tudi na drugo stran, bi se mogli polastiti ceste, ki pelje iz Teruela v Belciti. Druge poti v teh krajih ni. Pot iz Belciti v Sagunto vodi čez gorate kraje, ki leže povprečno tisoč metrov visoko. Če bi nacionalisti premagali vse te terenske ovire in prodri do Sagante, potem bi mogli mnogo lažje prodirati v severno in vzhodno smer. Vse kaže, da bodo tudi prihodnje dni še bujnejši boji. Nacionalisti, ki dojavljajo neprestano nova ojačenja, bodo skušali zmagati, toda republikanci bodo branili zavzete postojanke z vsemi silami.

Salamanca, 24. jan. Iz glavnega stana nacionalističnih čet so sredi izdali tole poročilo: V teku dne smo na teruelskem odseku pomaknili svoje postojanke proti severu in jugu. Zavzeli smo nove postojanke in zlomili sovražni odpor. Ujeli smo nad sto vojakov in zaplenili velike količine orožja in streliva. General Quijeto de Llano je javil sredi po radiu, da je včerajšnje bombardiranje Sevillae zahtevalo 19 človeških žrtev. Med temi so 3 ženske, 10 otrok in 6 starcev. Na ostalih bojiščih ni bilo nobenih dogodkov.

Barcelona, 24. jan. Med včerajšnjim bombardiranjem Sevillae so vrgli na tamošnje vojaške objekte pet ton bomb. Po poročilu obrambnega ministristva so nacionalistična letala bombardirala ceste in druge prometne zveze med Barcelono in Pireneji. Sovražna letala so dvakrat napadla Figueras in vrгла 45 bomb. Mrtvih je obležalo 14 ljudi, približno 50 jih je ranjenih. 15 hiš je v razvalinah. Kmalu nato so nacionalistična letala bombardirala Puinserdo. Tu je obležalo mrtvih 21 oseb, 17 je ranjenih.

Gibraltar, 24. jan. Včeraj popoldne so republikanska letala bombardirala Ceuto. Se v Gibraltarju so slišali eksplozije bomb.

Američani v Španiji

Salamanca, 24. jan. Našli so se zanesljivi dokazi, da v španski državljanski vojni sodelujejo na strani rdečih tudi ameriški prostovoljci. Nahajajo se v 15. mednarodni brigadi, ki nastopa na aragonskem bojišču. Od štirih bataljonov te brigade sta dva sestavljena iz Američanov. 1. novembra je štela brigada 3000 moč. V njenem poveljstvu so štiri ameriški in en angleški častnik.

Stroški za umik prostovoljcev

London, 24. jan. AA. Izvršni odbor za nevmešavanje pripravlja po poročilu »Daily Telegrapha« načrt o umiku prostovoljcev iz Španije. V ta namen računa z izdatki 3 milijonov funtov sterlingov. Anglija bi plačala 400.000 funtov.

vili tudi lahko mali in gospodarsko slabotnejši ljudje. Omogočili bomo, da bo lahko z enostavnimi prejemniki dobro čuli domače prenose po vsej državi.

Zato je v prvi vrsti potrebno, da zamenjamo naše slabe radijske oddaje postaje z močnejšimi. Pri gradnji in razporeditvi oddajnih postaj je treba razlikovati med različnimi sistemi. Pri nas bo treba izbrati sistem, ki bo odgovarjal posebnim zemljepisnim in meteorološkim značilnostim naše države. Znano je, da atmosferske prilike in konfiguracija tal vplivajo na pravilno razširjenje radijskih valov. Vse to je treba proučiti in hkrati se je treba zavedati, da so na vse sosednje države na tem področju daleč prehiteli in da moramo zaradi tega samozavestno, naglo in varno naprej. Pravkar smo

na poti, da uredimo programe tako, da se bode z njimi zadovoljila ostromna množica poslušalcev, različno izobraženih, različnih okusov, različnih interesov in morda tudi nasprotnočilih si stališč.

Ko razlagam te probleme, naj pozovem k sodelovanju vse radiofile in radioamaterje, da bi zastavili vse svoje sile za čim uspešnejšo ureditev teh vprašanj. Vlada je pokazala odločno voljo, da krene naprej, dokler ne dosežemo iste stopnje, kakor so jo druge države. Za dokaz te odločne volje služi pač montaža 20 kilovatne postaje v Beogradu, ki se lahko ojači na 100 kilovatov, in zgraditev poslopja v Zemunu, v katerem se lahko namesti 10 kilovatna kratkovalovna oddajna postaja

Zaradi 8.000 Din je mestna občina glasovala za konkurz domačega podjetja

Milijonski upniki so konkurz preprečili in dosegli poravnave Strojnih tovarn in livarn

Ljubljana, 24. januarja. Sobotna razprava pred ljubljanskim okrožnim sodiščem v poravnalnem postopku proti Strojnim tovarnam in livarnam je zbudila v naši javnosti izredno zanimanje. Odločala se je nadaljnja usoda enega največjih ljubljanskih industrijskih podjetij. Propadanje industrije v Ljubljani mora resno zaskrbeti vse, ki jim je pri srcu napredek Ljubljane, saj se morajo zavedati, da mesto ne more dolgo živeti brez industrije. Na razpravi je šlo za odločitev, ali se bo podjetje poravnalo z upniki ali pa bo moralo napovedati konkurz. Če se oziramo na splošne interese mesta — gospodarske, socialne in komunalne — moramo priznati, da bi Ljubljana mnogo utrpela, ako bi izgubila tako veliko in pomembno industrijsko podjetje. In zato nas mora vse iskreno veseliti, da je bila sklenjena poravnava in ne konkurz. Zastopnik mestne občine je glasoval proti poravnavi, torej proti nadaljnjemu obstoju domačega industrijskega podjetja.

Razprava je pokazala, da je moralo podjetje premagovati od l. 1929 izredne težave. Med krizo se je produkcija izredno zmanjšala, davki so narasli in podjetje je leto za letom izkuzovalo izgubo. Podjetje je med krizo izgubilo tudi vse rezervne fondne (okrog 8 milijonov din), predlanskim se je pa celo zmanjšala glavnica od 5 na 2 milijona din. Ko je lani nastopila konjunkturna, si podjetje ni moglo opomoči, ker je bilo že preveč zadolženo ter ni imelo kredita. Posebna težava je bila zlasti z dobavami za državo, ki ji je moralo podjetje dovoljevati dolgoročne kredite. Tako je moralo priti do poravnave.

Zakon določa, da je poravnava sklenjena, ako glasuje zanjo nad polovico glasovnih upnikov, ki imajo pravico glasovanja in ki zastopajo najmanj tri četrtine kapitala. Najvišjo nezavarovano terjatev ima Kranjska industrijska družba, a njen zastopnik je izjavil, da bo glasoval za poravnavo, ker so Strojne tovarne in livarne domače podjetje, ki je potrebno vseh Slovincem.

Zastopnik mestne občine ni ničesar izjavil, a je na splošno presenečenje glasoval skupno z inozemci proti poravnavi.

Sorzna poročila

Curik, 24. januarja. Beograd 10, Pariz 14.35, London 31.63, New York 432.75, Bruselj 73.17, Milan 22.78, Amsterdam 241.25, Berlin 174.90, Dunaj 81.15, Praga 15.30, Varšava 82, Bukarešta 3.25.

Avstrija prizna generala Franca

V kratkem bodo imenovani medsebojni diplomatski zastopniki

Dunaj, 24. januarja. Avstrijski konzul v Madridu je dobil navodila od svoje vlade naj vpraša 84 avstrijskih državljanov, ki se zmerom živijo v republikanski Španiji, ali bi se radi vrnili v Avstrijo ali ostali v Španiji. Avstrijska vlada je izdala hkratu vse potrebne ukrepe, da bi se omogočili povratek oseb avstrijskih podanikov, ki so se izrazili zanj. Takoj nato bo avstrijska vlada priznala zastopnika generala Franca na Dunaju za španjskega poenilca, avstrijsko predstavništvo v Španiji pa bo kakor doslej poveljevalo avstrijskemu poslaniku v Parizu. V nacionalistični Španiji pa bodo, kakor poroča »Weltblatt«, obnovili avstrijske konzulate.

Zastopnik ČSR pri generalu Francu

Praga, 23. jan. g. »Narodni politika« poroča, da proučujejo v vladi možnost imenovanja trgovinskega agenta pri Francovi vladi. Češkoslovaška bo v tem primeru postopala po zgledu Anglije. Tudi general Franco namerava imenovati v Pragi svojega posebnega zastopnika.

V radiofoniji smo zelo zaostali

Otvoritev radijske razstave v Beogradu

Beograd, 24. januarja. Včeraj je bila na velesejmu v paviljonu Nikole Pašića otvorjena peta radijska razstava. Svečani otvoritvi je prisostvoval tudi poslanec Nj. Vel. kralja letalski podpolkovnik Spondermajer. O priliki otvoritve radijske razstave v Beogradu je imel minister za pošto, telegraf in telefon govor, v katerem je med drugim dejal,

Zherimo svoje sile, da bomo lahko izkoristili radio v pri najširšem ljudskem slojem, storimo, da bo pristopen vsakemu posamezniku. Poskrbimo, da se bodo zgradile radijske oddajne postaje, ki bodo dovolj močne za potrebe našega naroda in v skladu z današnjimi razmerami. Tako bomo prišli tudi počasi do sprejemnih aparatov in do toliko večjih koristi. Radijske sprejemniki, si bodo nab-

Za kolektivno pogodbo in 8 urni delovnik

Veliko zborovanje stavbnega delavstva v Ljubljani

Ljubljana, 24. januarja. Velika zborovanja stavbnega delavstva so navadno poleti, v stavbi sezoni, ko je delavstvo v delovnem odnosu s delodajalci. Kljub temu je včerajšnje zborovanje priložnost za velike dvorane Delavske zbornice toliko daljšev, kakor da je že najživahnija stavba sezona. Na dnevnem redu so bile zveče: ki pač zelo zanimajo stavbno delavstvo pred začetkom stavbe sezone in ki posegajo na splošno gospodarsko ter socialno področje.

Strokovni tajnik Zveze stavbnih delavcev Jozostavije, podružnice v Ljubljani inž. Tratar je poročal o potrebi sklenitve zveze kolektivne pogodbe. Hkrati je orisal stališče delodajalskih organizacij, ki odklanjajo sklenitev nove pogodbe. Stara pogodba je bila najprej veljavna do novega leta, nakar so nje veljavnost podaljšali za tri mesece, kar pa nima nobenega praktičnega pomena za stavbno delavstvo v mirni sezoni.

Delavstvo čuti čedalje bolj na svoji koži, da druginja le vedno narašča. Ko se je poročilo za sedanjico kolektivno pogodbo, so nje govi zastopniki trdili, da se čene ne bodo ustalele ter da je zaradi tega treba izboljšati tudi primerne cene za delovno silo. Ko so se nedavno zastopniki delavstva in delodajalcev sestali zaradi pogajanj za novo kolektivno pogodbo, so zastopniki delodajalskih organizacij izjavili, da se ne bodo pogajali, dokler ne bo izšel zakon o pobližanju šumarskega. Sklepevali so se, da sodne oblasti niso upoštevale kolektivne pogodbe, da je torej bila brez praktične vrednosti. Izjavljali so se tudi, da se delavci niso držali pogodbe. Poročevalec je izpodbijal trditve delodajalskih zastopnikov ter dokazoval, da je kolektivna pogodba koristila tudi delodajalcem ne le delavstvu. Delavci so v resnici niso vedno držali določil kolektivne pogodbe, da bi zahtevali boljšino v 14 dneh in sicer zaradi tega, ker so se bali, da bi jih podjetje odpustilo, če bi zahtevali, kar jim gre. Na drugi strani pa določa obrtni zakon, da ima delodajalec pravico do tveganja letnega delodajalca, kar mu je dolžan. Kolektivna pogodba ne more spremeniati zakona, zato se mora sodišče opirati predvsem na zakonska določila in šele potem na kolektivno pogodbo. O šumarsstvu

pa je poročevalec dejal, da ga delavstvo ne more izstrebiti, če že podjetniki ne morejo sami preprečiti, da bi nekateri njihovi tovariši ne dajali potube šumarskem s pomočjo njemu »firmas«. Podjetniki so se tudi sklicevali, da se delavci niso držali pogodbe, ker so zapuščali delo brez odpovedi 14 dni prej. Govornik je svarjal to trditev, češ da so dandanes, ko je tako ostro konkurenca na delovnem trgu, prava izjava delavci, ki bi sami zapuščali službo. Poročevalec je navedel celo vrsto dokazil kolektivne pogodbe, ki jih kršijo delodajalci. Potem je dokazoval, da je kolektivna pogodba mnogo koristila lani delodajalcem že s tem, ker je preprečila mežna gibanja. Po njegovem mnenju se skriva za izjavo delodajalcev samo stremiljenje, da bi ostalo delavstvo brez kolektivne pogodbe in brez določenih mezd kakor pred 1. 1935.

Govornik je končno še navajal številke o podražitvi življenjskih potrebščin med 1. avgustom 1. 1936 in 31. decembrom 1937. Povprečno so se življenjske potrebščine podražile za 25%, najpotrebnejša živila pa še bolj.

Referent Delavske zbornice J. Stanko je obrazložil zborovalcem nalogo organizacijskih in obratnih zaupnikov ter opozoril na nekatere nianse, ki jih delajo zaupniki. Opozoril je tudi na velik pomen inšpekcije dela, da bi morali zaupniki poročati vsak mesec inšpekciji o razmerah v obratu.

Strokovni tajnik L. Hrovat iz Maribora je dokazoval s številkami o nezaposlenih stavbnih delavcih na področju OUZD, da bi bilo nujno potrebno uvesti tudi v stavbi stroki osemurnik. Lani je bilo februarja 1.406 za zaposlenih stavbnih delavcev, kar je najnižje število lani. Toda še celo julija in avgusta, ko je bilo zaposlenih največ stavbnih delavcev (9.436), je bilo še vedno 5.564 nezaposlenih. Nadležne je govoril dokazoval, da je treba osemurnik uvesti ne le iz socialno gospodarskih razlogov temveč tudi iz fiziološkega razloga, ker se organizem dovolj izžira v osemurnem delu. Končno je apeliral na delavstvo naj bo spoštno, ne glede na versko in politično pripadnost, ker mora zaupati le vase ter računati na samopomoč.

Leto dni za udarec s sekiro

S protidržavnimi letaki je hotel opozoriti javnost na svoj bedni položaj brezposelnega

Ljubljana, 24. januarja. Okrog 30 let tati Kalis Zdravko je prišel pred sodnika-področnika okrožnega sodišča g. Kokalja, ker je udaril s sekiro po glavi svojega brata. V zagovoru je bil zelo redkobeden kakor da se ni zgodilo kdoli ve kaj posebnega. Tačša je pa za las ušla smrti zaradi poškodbe na glavi. Počila ji je lobanja, več tednov je morala ležati v bolnišnici prestala je velike bolečine in še danes čuti posledice udarca.

Kalis je hodil lani novembra k tačši po svoja pisma. Vsaj trdil je vedno, da mora dobiti pismo, ki se tiče vstopa v tujsko legijo. Tačša mu je zamenjalo dopovedovala, da ni prišlo nobeno pisanje na njegovo ime. Kalis jo je enostavno osužil, da njegova pisma skrivna. Namesto da bi šel na pošto in se prepiral, če je dobil kakšno pismo v zadnjem času, je v jezi udaril tačšo dvakrat z usedom sekire po glavi. Priznal je dejanje, zaradi katerega je bil obtožen. Ko mu je sodnik predložil, kakšno zverinsko dejanje je storil, se je Kalis čudno nasmehnil. Zastopnik žrtve ni zahteval nobene odškodnine, pač pa je predlagal, naj sodišče obtoženca po prestani kazni izžene iz domovinske občine, ker se ga domači še vedno boje. Naslednje je bil obsojen na leto dni strogega zapora. Kazni sprva ni hotel sprejeti, češ da je prehuda, ko so mu pa povedali, da utegne postati pri apelaciji še hujša je izjavil da kazni sprejme.

VELIKODUŠNO PODJETJE

Neki uslužbenec in neki trgovski pomočnik, oba pri nekem večjem podjetju v Ljubljani, sta bila obtožena, da sta si prilaščila za okrog 7000 din blazja iz skladišča in ga prodala ter si denar obdržala. Priznala sta tatvino in kesa sta se. Presenečenje pa je bilo v tem, da je zastopnik obsojenega podjetja sam v imenu podjetja prošil za milo, če je le mogoče poplačati kazni za oba obtožena. Oba sta ostala v službi pri istem podjetju. Sodnik je obsojil vsakega na mesec dni zapora pogomo na 2 leti ter na plačilo nastale škode. Upošteval je predvsem to, da je eden izmed obtožencev oče šestih neprekosljenih otrok, drugi pa je tudi oženjen in ima enega otroka. Na vprašanje kako sta zašla na krivo pot, je eden izmed obtožencev odgovoril, da ga vsak enkrat v življenju polomi.

15 LET JE V TRŽICU, PA NE ZNA SLOVENSKI

Gospa Margareta, ki živi nad 15 let v Trzinu, pa ne zna niti besede slovenski in tudi ne razume niti besede, vsaj tako je trdila pred sodnikom, ni bila obtožena, temveč zasebna udeleženka in priča. Obtožen je bil neki Viktor R. Obtožnica mu je očitala, da je gospo Margareto suval in ji grozil, da jo bo ustrelil.

Obtoženec je priznal, da je hotel vdreti v stanovanje gospe Margarete, ker se je njegova mati skrila v njenem stanovanju. Hotel je obračunati s svojo materjo, s katero se ne razume, odkar se je poročil. Naneslo je, da je gospa Margareta prišla k vratom in mu preprečila vstop v stanovanje.

Ko je bila zasebna udeleženka zastila, na je bilo treba najti tolmača, kar ni lahko na naši sodnici. Avskultanti in sodniki imajo drugega posla dovolj. Na pomoč je prišla gosposodna Ida iz pisarne državnega tožila in je fungirala kot tolmač za nemščino. Obtoženec se je pred sodnikom jokaj. Redko se zgodi, da se obtoženec pred sodnikom joka in da ga mora sodnik vzpodbujati k pogumu. Ker je skušal vdreti v tuje stanovanje in je pretil s silo ter silo tudi uporabil grozil mater ter lahko poškodoval gospo Margareto

Preslečna med govori so imeli gostilni pevec, ki so ubrano zapeli več narodnih pesmi. Vsa prisotnost, ki je bila skrbno organizirana, je zapeljala zelo hvalešni. Pokazala je, da so gostilne četo KID vzorno organizirane, da med gostili veje tovarišiki in da vedno potega veliko pažnje na ugoden učinek javno nastopajočih gostilniških čet.

Na naslov poštne uprave

Ljubljana, 24. januarja. O neznanih razmerah na naših poštah, ki so včasih močno podobne srednjeveškim, smo že dostikrat poročali. Nov primer razumljivega postopanja se je pripetil v soboto.

Posiljko našega lista, namenjeno za naše putnike naročnike, smo oddali ljubljanski kolodvorski pošti ob 14. uri tako, da ni bila lahko odpravljena s poštanim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.36. Ni nam znano, s katerim vlakom je pošto osebo to pošiljko odposlalo, imamo pa iz Ptujja zanesljiva poročila, da sobotni »Slovenski Narod« ni prišel tja niti z vlakom, ki prihaja v Ptuj ob 18. uri in ki ima v Pragerskem direktno zvezo z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 13.36. niti z vlakom ob 22. uri, niti v nedeljo jutraj ob 7. uri, niti s poznejšim ki prihaja v Ptuj okoli 10. ure. Kam je tedaj odpravila pošto osebo izvoze sobotnega »Slovenskega Naroda«, ki so bili namenjeni v Ptuj, ostane uganika, ki naj bi bi rešila naša poštna uprava in poskrbela, da se taki primeri ne bodo več ponavljali.

Poštno upravo opozarjamo tudi na čudno okolnost, da vprav naš list prihaja naročnikom v roke zelo pogosto v zmečkan in umazan kakor da ga prevažajo z živinskimi in ne poštanim vagonom. Zamude pa so tudi sicer na dnevnem redu. So primeri, ko se list zaradi nepredvidenih ovir zakasni, to v takih primerih prevzamemo odgovornost nase. Nikakor pa tega ne moremo storiti kadar je kriva poštna uprava.

Poštno upravo prosimo ponovno, da z vso odločnostjo namravi red in poskrbi, da bo naša poštna služba delovala brezhibno in tako, kakor zahteva današnji čas ne pa s polzevo hitrostjo in tako malomarno, da prihajajo pošiljke naslovnikom v roke poškodovane in umazane.

Jubilej ravnatelja Jagodica

Ljubljana, 24. januarja. Danes praznuje svoj 70. rojstni dan ravnatelj p. g. Anton Jagodic. Ob tej priliki se ga s posebno hvaležnostjo spominjajo zlasti številni reveži in brezposelci. Kot upravnik Rdečega križa in voditelj vseh dobrotelnih akcij RK je storil jubilej za pomoči potrebne Ljubljancem v zadnjih letih mnogo dobrega.

Rodil se je 1. 1868. v Loku pri Mengšu kot sin uglednih kmetijskih staršev. Nad 18 let je bil ekonom in upravnik skladišč vojaške bolnišnice št. 8 v Ljubljani. Po prevratu je služboval pri finančnem ravnateljstvu ter je bil kot pisarniški ravnatelj pri pomoči potrebne Ljubljancem v zadnjih letih mnogo dobrega.

Rodil se je 1. 1868. v Loku pri Mengšu kot sin uglednih kmetijskih staršev. Nad 18 let je bil ekonom in upravnik skladišč vojaške bolnišnice št. 8 v Ljubljani. Po prevratu je služboval pri finančnem ravnateljstvu ter je bil kot pisarniški ravnatelj pri pomoči potrebne Ljubljancem v zadnjih letih mnogo dobrega.

Po prevratu je Anton Jagodic ves svoj prosti čas žrtvoval človekoljubnemu delu. Organiziral je glavno skladišče Rdečega križa v Ljubljani, danes je lahko ponosen na to delo, saj je ljubljansko skladišče RK najbolj založeno od vseh banovinskih skladišč. Užival je vedno in še uživa popolno zaupanje funkcionarjev RK. V zimi 1. 1932 je vodil zimsko akcijo za reveže in razdelil 960 revnim družinam staro obleko, perilo in obutev, katero so pod njegovim nadzorstvom in s sodelovanjem njegove soproge popravili, očedili in zašili, da je bila uporabna za reveže. Silčno zimsko akcijo za reveže je vodil še v zimi 1. 1933 in v zimi 1. 1934. V nadaljnjih letih se ni več izplačalo nabiranje že ponosne obleke za reveže zato je pododbor RK začel s premovalno akcijo za reveže. Ravnatelj Jagodic je zopet prevzel prevzem in razdelitev premoga za reveže. V zimi 1. 1934 je razdelil 4 vagone premoga med reveže, v zimi 1. 1935. je razdelil 8 vagonov in v tekoči zimi zopet 8 vagonov, s katerimi je bilo obdarovanih 850 družin v času od 6. decembra lani do 7. januarja letos.

Posebno hvaležni za pomoč so jubilarntu prebivalci Gradu, 48 družin na Gradu, ki žive v največji revščini, je bilo deležno te podpore. Grajani so nam poslali pismo, v katerem se z globoko hvaležnostjo spominjajo vseh dobrot, katere jim je izkazal jubilarnt. Želijo mu še mnogo let zdravlja in tudi številni drugi reveži Ljubljane se jim pridružujejo. Da bi bil še dolgo tako trden in delaven kakor ob jubileju v službi dobrodelnosti!

Sneguljičica

Ljubljana, 24. januarja. Ravnatelj naše drame g. Pavel Golia nam piše:

Ko sem se vrnil z Dolenskega, kamor sem moral po premieri »Sneguljičice« v nujnih rodbinskih zadevah odpotovati, sem takoj ugotovil, da časopisi o dramski gospodi kritiki in poročevalci niso bili obveščeni o težavah in zadregah, ki smo jih imeli pred premiero te mladinske igre. Gospod, ki mi je obljubil, da bo to storil, je v svoji prepoznavnosti kratkomočno pozabil. V začetku interesov obeh igralcev Sneguljičice vam moram torej naknadno sporočiti naslednje:

Vloga Sneguljičice je bila od vsega začetka dodeljena gđi Ančki Levarjevi. Levarjeva je bila pri vseh skušnjah in je vlogo do kraja nastudirala. Na dan generalne skušnje, ki je bila razpisana za soboto 15. t. m. ob 3. pop., je zbolela na težki angini. Zdravnik dr. Hafner mi je sporočil okrog 2. popoldne, da Levarjeva v nobenem primeru ne sme iz postelje najmanj 5 dni. Gledališče je bilo že v soboto popoldne domala razprodano. Med onimi, ki so kupili in rezervirali vstopnice, je bilo mnogo ljudi z dežele, ki so z vlakom in drugimi pro-

metnimi sredstvi prišli nalašč k predstavi v Ljubljano. Potrebno je bilo predstavo rešiti. — Gospa Vida Juvanovca je v soboto ob 3. popoldne vlogo prevzela. Generalna je bila zanjto bralna in arahna skušnja. V prejšnjih letih je pač igrala Sneguljičico, toda prejšnja igra s sedanjico nima, razen splošne vsebine, nič skupnega. Vloga obsega 347 rimskih stihov, ki se jih je bilo treba naučiti v 24 urah, poleg igre in situacij! Gospa Vida Juvanovca je rešila nalogo tako, da smo se vsi čudili, kako je možno vse to v tako kratkem času obvladati.

Tik pred predstavo je nastalo vprašanje, ali je to treba javiti tudi tako nežni publiki, kakor so otroci. Zmagalo je misljenje, da bi objava o prevzemu vloge na otroke prav tako porazno vplivala, kakor na primer obvestilo, da bo namesto gospoda G. nastopil kot sv. Miklavž g. J. Zato smo objavili opustili. Zlasti ker je bilo na plakatih v gledališču ime pravilno prebrlečno.

Tako dops. Mi pa seveda lahko konstatiramo, da je naš poročevalec baš go. Juvanovca Vido prav posebno pohvalil. Tej pohvali moramo samo še dostaviti svoje priznanje izredni sposobnosti in vzgladni trudoljubnosti ge. Vide Sneguljičice!

Iz Poljčan

— Mladoletni požigalec pred sodniki. Naši čitatelji se bodo še spominjali skrivnostnih požigov, ki so nedavno v Luščki vasi razburjali vse prebivalce. Oročnikom se je posrečilo mladega požigalca razkrinkati. Vse požige ima na vesti mizarški vajenec J. C. iz Čadramske vasi. V soboto se je prot. njemu vršila pred mat. kazenskim senatom v Mariboru razprava. Fant je zanetil ogenj v Luščki in Čadramski vasi pri 4 posestnikih in so vsem pogorela gospodarska poslopja v skupni vrednosti okrog 120.000 din. Sobotičen je bil tudi 4letni zavarovalni zastopnik Ivan Š. in sicer zato, ker je baje vajenca nagovarjal k požigom. Pri razpravi je vajenec dejal, da je požigal iz lastne pobude. Vajenec je bil obsojen na 1 leto in pol strogega zapora. Ivan Š. pa je bil oproščen.

— Iz občinske pisarne. Občinski urad razglasa, da bo banska uprava v svrhu pospeševanja saditve orehov v letošnji spomlad posebno v hribovskih krajih in na kamenitem ozemlju, pod zelo ugodnimi pogoji oddajala orehove sadike. Narodila sprejema občina do 10. februarja. Delodajalci, ki zaposlujejo hišno služnino, morajo pri davčni upravi najkasneje do 31. t. m. nabaviti karto za služnino, ki stane z banovinsko takso 77 din. Poštna uprava poziva imetnike radio aparatov, da zamorejo aparate v teku 10 dni blokirati. Prijave je oddati na pošti, kjer se naj javijo tudi eventualne motnje. — Prijave za znižanje zemljarine je vlagati do konca meseca pri davčni upravi, ali pri občini. — Sresko naselstvo opozarja vse posestnike gozdov, da je čezmerna sečnja zabranjena in se brez prijave in dovoljenja ne more niti ne sme izvršiti. Vsak neprijavljen slučaj se bo takoj prijavil srezu zaradi kazenskega postopanja. Izvoz lesa pa se bo v vsakem takim slučaju zabil, zato se naj lastniki gozdov teh določil strogo držijo. — Kmetijska zbornica bo v prvi polovici 1. 1938 začela izdajati svoje strokovo glasilo, na kar se že sedaj opozarjajo kmetje, člani kmetijskih zbornic. — V torek popoldne se na občini zaradi občinske seje za stranke ne bo uradovalo.

Iz Celja

— Obračun občinskega gospodarstva za proračunsko leto 1936-37 je mestni svet v petek zvečer z večino glasov odobril. Obračun izkazuje 15.452.489,88 din dohodkov in 14.739.555,63 din izdatkov. Prebitke znaša torej 712.934,25 din. Vsa aktivna mesta občine so cenjena na 34.730.746,46 din, pasiva pa na 16.650.554,05 din. Čisto premoženje občine znaša torej 18.080.192,40 din.

— Nove javne svetilke. Občina bo dala namestiti novo električno svetilko pred izhodom na kolodvoru in dve svetilki na cesti, ki vodi pod okoliškim pokopališčem k opekarni tv. Unger-Ullman.

— Novi upravni odbor Mestne hranilnice. Mestni svet je z motivacijo, da se je priključitvijo okoliške občine mestni občini zanjara občine za Mestno hranilnico povečala, izvolil nov upravni odbor Mestne hranilnice. V upravni odbor so bili z večino glasov izvoljeni gg.: gostilničar Ferdo Berger, prof. Mirko Bitenc, trgovec in industriec Franc Čuk, trgovec Josip Delakodra, trgovec Josip Dobovčnik, hmeljski nadzornik Janko Dolinar, posestnik Franc Dorn, trgovec Anton Fazarine, mizarški mojster Karel Golob st., odvetnik Mirko Hočevar, posestnik Vinko Kramer, čevljarški mojster Josip Plevčak, ključničarski mojster Anton Rehek, železniški uradnik Anton Repnik, učitelj Franjo Roš, trgovec in namestnik Avgust Sotler, odvetnik dr. Alojzij Voršič in delavec Josip Vrnun.

— Novo kopališče ob Savinji. Mestni svet je osvojil za napravo kopališča z naravnim bazenom v Savinji za plavanje, veslanje, jadranje itd. idejni načrt nadzorne inženjerja pri regulaciji Savinje g. Murse. Strugo Savinje bodo zajezili nekako pri sedanjem damskem kopališču s pokretnim jezom. To za Celje prepotrebno kopališče se lahko zgradi še pred regulacijo Savinje v tem odseku.

— V celjski bolnici sta umrli v soboto 67letni najemnik Luka Pirce z Gorenja pri Smarternu ob Paki in 45letna dninarica Pavla Faletova iz Zlatec pri Novi cerkvi.

— Nesreča na potu. Ko je 30letni hlapec Mihael Emeršič z Lok pri Trbovljah vozil v sredo les za rudnik, je padel pod voz, pri čemer je šlo kolo čezenj in mu zmečkalo desno nogo. V četrtak je slamozeznica zgrabila 10-letnega posestnika kovega sina Ivana Tožina iz Globokega pri Marijagradcu za levo roko ter mu zmečkala kazalec, sredinec in prstanec. Pri delu v samotni tovarni v Štorah je v petek stroj zgrabil 33-letno delavko Angelo Ulavogo z Lipe pri Teharju za levo roko in ji odtrgal palec. Ko je 38letni posestnik Janez Zvar z Vremske gorice pri Smarju pri Jelšah obsekoval v soboto drevo, je padel z drevesa in se hudo poškodoval po glavi. Istega dne se je ponesrečil na Rečici ob Savinji 28letni delavec Franc Podgoršek. Pri delu je padel nani težek hlo in mu zmečkalo desno roko. Ponesrečeni se zdravijo v celjski bolnici.

— Podaljšanje kanalizacije do Nove vasi. Mestna občina je oddala dobavo cementnih cev za podaljšanje kanalizacije do Nove vasi g. Maksu Lipičniku za 24.205 din.

— Dve nesreči. Pred občinsko hišo v Šostanju je padel 56letni dninar Stefan Primorac. V torek tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo pod koleno. Na Ljubnem si je 16letni mizarar vajenec Stanko Škorjanc pri padcu na poledenah osti zlomil desno nogo. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

— V celjski bolnici je umrla v torek 22letna hčerka preživetke Angela Juhartova iz Šibenika pri st. Juriju ob juž. žel. v sredo pa 70letna občinska reva Marija Križanova iz Rogateca.

— Najamno pogodbe s sreskim sodiščem je mestna občina podaljšala do konca tega leta.

— Popravilo cest in poti. Občina bo popravila cesto v Lischah pod restavracijo g. Petrička in cesto do Pristave do Osece. Pri teh delih bo zaposlila brezposelce. Cestni nadzornik je prejel nalog, da prečisti vse občinske poti in ukrene vse potrebno, da se poti postopajo in uredijo.

— Četaj za prostovoljne bolničarje in bolničarke bo zopet priredil Rdeči križ v Celju. Predavanja bodo dvakrat na teden v večernih urah. Praktične vežbe bodo v bolnici. Prijave sprejema mestni fizik g. dr. Podpečan na mestnem poštavarstvu vsak dopoldan od 22. do 31. t. m. Če bo dovolj prijavitelcev, se bo začel četaj v mesecu februarju.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 24. januarja katoličani: Timotej

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Velika iluzija
Kino Ideal: Otok smeha
Kino Sloga: Ne morem se ti upreti
Kino Union: Kirchfeldski župnik
Kino Moste: »Otroci sreče« in »Med dvema zastavama«
Kino Šiška: Monte Carlo
Pedagoško društvo: predavanje g. Rudolfa Koblice »Geografska poskusna šola in njen pomen« ob 18. v dvorani mineraloškega inštituta

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Izpod sita

Ni vseeno, kako ti v trgovini postrežejo. Ponekod ti znajo postreči tako, da odhajaš iz trgovine zadovoljen in da se rad še vrneš tja. Drugod so pa bodisi nerodni ali pa preobštni, in v tako trgovino nikoli več ne stopiš. Beseda je o cvetličarnah ali točno rečeno o neki ljubljanski cvetličarni, kjer se ne zavedajo prav, da je uspeh vsake trgovine odvisen od odjemalcev.

Rože so pri nas zelo drage. Krive seveda niso naše cvetličarne, temveč mnogo pretežka javna bremena. Vse je pri nas tako obdavčeno, da pod težo neposrednih davkov komaj se dihamo. Človek se izdatkov za šopke po možnosti izogiba. So pa primeri in priložnosti, ko si jim pri najbolj volji ne moreš izogniti. Tako zaviješ v cvetličarno, kjer ti postrežejo in za šopek plačaš toliko, kolikor je v njem vrtnic, nageljnikov ali katerikoli cvetlic že. Za tišto, kar spada k šopku, torej za zelenje in kosček blestečega traku, se ne plača nič, ker je samo po sebi umerno, da ti nageljičkov ali vrtnic ne bodo dali, ne da bi jih povežali v šopek. V neki ljubljanski cvetličarni pa zahtevajo še posebno plačilo za asparagus in sicer računajo tudi najmanjše vejice po dinarju, češ, saj moramo tudi sami kupovati asparagus. In v tej cvetličarni so že navadni nageljički po 4 din. Morda bi pa zaračunali še nitko, s katero povežejo šopek ali vodo, ki v nji cvetjce stoji, saj morajo tudi to plačati. Posebno dobra reklama pa taka postrežba ni!

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 24. januarja: zaprt
Torek, 25. januarja: zaprt (Gostovanje v Celju: Šimkovi)
Sreda, 26. januarja: Gospodična Julija, Snubač, Red A
Četrtek, 27. januarja: Beraška opera, Red B
Petek, 28. januarja: zaprt.

Ljubljanska drama pripravlja naslednja dela: Kreftovo izvirno dramo »Velika punčarja«, burko »Otrok iz zadreg« in komedijo »Dva tučata rdeči vrtnici«.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 24. januarja: Plesni večer Katje Delakove. Izven
Torek, 25. januarja: Helteja, Red B
Sreda, 26. januarja: Linda di Chamounix, Red Sreda
Četrtek, 27. januarja: Seviljski brivec, Red Četrtek
Petek, 28. januarja: zaprt
Sobota, 29. januarja: Madame Butterfly, Gostovanje italijanskih lirčnih pevcev, Izven
Nedelja, 30. januarja: Ob 15. uri: Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Traviata, Gostovanje italijanskih lirčnih pevcev, Izven.

Drevi ob 20. uri je v operi plesni večer ge. Katje Delakove in njene skupine, na kar se prav posebno opozarjamo. Muzikalno spremljevanje plesnih točk ima znani Adamčev jazz.

Iz Ljutomer

— Sestanek učitelje. Odslek učitelje pri sreskem društvu JUJ v Ljutomeru je imel v soboto ob 14. uri svoj prvi sestanek, ki ga je vodila aglina g. Josipina Misljeva iz Stare ceste. Na sestanku so se obravnavala aktualna vprašanja naših učiteljev. Obisk je bil še dokaj zadovoljiv glede na vremenske prilike in oddaljenost učiteljev.

— Na ledn se je smrti ponesrečil. Na Glavi pri Ljutomeru se je te dni pripetila nenavadna nesreča, ko so si fantje napravili vrtiljak na ledn, na katerega so privezali velik šanke ter jih poganjali okrog in se na njih vozili. Pri tem so sami sunile posestnikovega sina Alojza Marinčiča in tako eljo, da je obležal v mlaki krvi ter kmalu umrl.

Lep dar: Zgodbe brez groze

LJUBLJANA VAS VABI!

TRI TEDNE PRIREDIMO NAŠO REKLAMNO PRODAJO TIVAR OBLEK samo od 24. januarja do 13. februarja 1982.

20% POPUSTA

Vam damo v tem času pri nakupu našega blaga, kljub nizkim, tovarniškim cenam. Pohitite, dokler je še velika izbira.

TIVAR OBLEKE: ANTON BRUMEC — Ljubljana — Prešernova ul. 54 naspr. gl. pošte.

DNEVNE VESTI

Češkoslovaška javnost ob 60-letnici Otona Župančiča. Tudi češkoslovaški listi so se spomnili našega velikega pesnika Otona Župančiča ob njegovi 60letnici rojstva. Lidove Noviny priložujejo včerajšnji številki prevod Župančičeve »Dumee«, ki jo je prevedel Josef Hora. »Narodny Listy« priložujejo v svoji kulturni rubriki daljši članek izpod peresa Vladimirja Sisa, ki našteva po kratkem življenjskem vsa Župančičeva dela. Tudi »Narodna Politika« priložuje v svoji kulturni rubriki o Otonu Župančiču toplo pisan članek.

Zahteve diplomiranih strojnikov. Včeraj je imela Zveza diplomiranih strojnikov kraljevine Jugoslavije občni zbor. Predsednik je v svojem poročilu omenjal, da se strojniki premalo zanimajo za svojo organizacijo. Zveza deluje na to, da bi bili v vseh podjetjih pri strojih zaposleni samo kvalificirani strojniki. Ko bo ta zahteva pridela na mnogo manj nestrnih pri motorjih in strojih. Najvažnejše vprašanje za diplomirane strojnike je pri pokojniškim zavarovanju. Po prizadevanju Zveze so prišli glavni strojniki v seznam za pravitelne namene. Njihovi pomočniki pa še nimajo te pravice. Zveza bo skušala izposlovati tudi pomočnikom pokojniških zavarovanju.

Bančni uradniki zahtevajo revizijo zakona o pokojniškem zavarovanju. Včeraj je imela zagrebška podružnica Zveze bančnih zavarovalnic, trgovskih in industrijskih uradnikov občni zbor, na katerem je bila sprejeta resolucija z zahtevami, da se pospeši akcija za zakonsko uvedbo šesturnega nepretrganega delovnega dne, da se revidira zakon o pokojniškem zavarovanju privatnih namenov v tem smislu, da se raztegne na vse privatne namene, ki naj bi dobili pravico do polne pokojnine po 35 letih službe, ženske pa po 30 letih oziroma možki po izpolnjenem 60. letu starosti, ženske pa po 55. letu in da se takoj ustanovi pokojniški zbor za privatne namene v Zagrebu. Poleg tega je v resoluciji zahteva, naj se takoj izvrši volitve v vse ustanove socialne zaštite ter zavarovanje delavcev in namencev.

prodal istočasno na dva kraja. Starejša njegova hči je grbasta, pa je znala grbo spretno skrivati. Oče je našel mladeniča, ki mu jo je prodal za 12.000 din. Fant jo je pa zapodil, čim je opazil, da je grbasta, a denarja ni mogel dobiti nazaj.

77letna stanka skočila v Savo. V soboto popoldne si je hotela v Zagrebu končati življenje 77letna stanka Danijelić. Stanko je poglata v obup beda. Opazila sta jo pa dva delavca in jo potegnili iz vode. Zatrjevala je, da bo morala pač drugič skočiti v vodo, ker nima nobenih sredstev, da bi se preživljala.

Samomor. V Sarajevu si je končala življenje 39letna Olga Venko. Našli so jo mrtvo na stanovanju njenega zaročenca, sarajevskega brivca Julija Holuba.

Vajtek, žene in karneval ali Dunaj v znamenju pusta! Zakaj bi ne verjeli pripovedkam, da res živi neki kneževič, ki gospodari nad pustnim veselijem? Ta vera bi bila sicer nekaj zelo starokopitnega, vendar pa nič manj zabavnega in prijetnega. Saj je v veselih, razkošnih dunajskih nočeh, ko odmevata po dvorah smeh in ljubezen, nad vsemi res neki princ Karneval, ki skrbi za dobro voljo in prijetno razvedrilo. Dostojanstva sicer res nima posebnega, ima pa zato poln koš norosti, ki vas bodo na Dunaju nasmejale in vas ohranile v neprestani dobri volji. In tudi nad takimi gospodari. Nad takimi? Seveda! Saj je na Dunaju kljub modernemu tangu še zmerom gospodar trikotinski takt, ki si ga je že zdavnaj izmislil Johann Strauss. Ko je sedel ob lepi Dunavi in mislil, kaj je lepim dunajčankam najbolj všeč in njihovem temperamentu najbolj primerno. Od takrat kraljuje na Dunaju valček. V njegovem in v znamenju swinga poteka ta predpust. Ali veste, kaj po meni ples v dunajskem »Hofburgu« in kakšno razkošno veselje je tam doma? Te dvorane so tako farobno ljubke in imajo še nekaj kar po svetu poznajo pod nazivom »Wiener Gemüthlichkeit«. Če se nikoli niste okusili te isotope, pojdite letos na Dunaj, tam vas čakajo lepa dekleta, ki bodo z vami rada zaplesala strasten valček ali moderen swing in ki vas bodo prepričala, da je noč v »Hofburgu«, kjer so vseh plesala samo veličanstva in visočanstva, dogodek, ki ga nikoli v svojem življenju ne boste pozabili.

— Iz gostovanja italijanskih lirskih pevcev. Danes je začela predprodaja sedežev pri dnevnih blaginji v operi za dvoje gostovanje italijanskih lirskih pevcev v našem opernem gledališču. Prvo gostovanje bo v soboto 29. t. m. v Puccinijevi operi »Madama Butterfly«, drugo, zaključno, pa v nedeljo 30. t. m. v Verdijevi operi »Traviata«. Cene parternih sedežev so od 105 do 65 din, srednjih balkonskih sedežev po 60, 50 in 42 din, stranski balkonski sedeži stanejo 42 in 26, galerijski sedeži po 38, 32 in 26 din. Lože v parterju in številni 2 do 5 v I. nadstropju po 370 din, od števil 6 do 9 po 410 din. Dijaško stojšče stane 15 din, galerijsko 8 din. Občinstvo opozarjamo, da blaginja za tri dve gostovanji ne more rezervirati sedežev. Vsak zainteresiran mora sedež kupiti in dvigniti. Isto velja za zunanje naročnike. Ki lahko naroče vstopnice pri gledališki upravi in hkrati pošljejo denar.

Kino Sloga, tel. 27-30
Danes poslednjič vesela in zabavna opereta:
Ne morem se ti upreti
Jutri premiera velikega glasbenega filma:
Bal v Metropoli

— Iz prejembe posesti. Palačo gosp. Emerika Majerja, vletarstva v Ljubljani, na vogalu Aleksandrove ceste in Gledališke ulice, je kupila zavarovalnica »Jugoslavija«. Lepa stavba je na krasnem prostoru in je »Jugoslavija« s tem nakupom povečala število svojih stavb v raznih mestih naše kraljevine.

— Iz Pedagoško društvo v Ljubljani priredi v ponedeljek 24. t. m. ob 18. uri v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi predavanje »Bozrajska poskusa šola in njen pomen«. Predaval bo g. Kotlička Rudolf, pedagoški vodja ljubljanske poskuse šole. Vse, ki se zanimajo za poskusno in reformno šolstvo, vabimo vabimo. Vstop prost.

— Iz Prirodoslovo društvo v Ljubljani bo imelo svoj redni občni zbor 31. t. m. ob 18. uri v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi v običajnem dnevnem radom. Glasovanje 5 družinskih pravil prosimo članke, da predložijo eventualne predloge upravnemu odboru vsaj 5 dni prej.

— Iz Rezervni oficirji. Podobor Udruga rezervnih oficirjev v Ljubljani bo imel svoj 15. redni zbor v torek 8. februarja ob 18. uri v družinski sobi, Kongresni trg 1-11. Vabimo tovariše člana podobora, da se zbirajo udeležijo. Uprava.

— Iz Udruga jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi na predavanje, ki bo v četrtek 27. t. m. ob 20. uri v predavalnici zavoda za elektrotehniko (tehniška fakulteta) v Aškerčevi ulici 11. Poročal bo g. ing. Drago Matanović o vtihih s kongresa za uporabno razsvetljavo v Parizu. Predavanje bodo posvajale slike. Vstop imajo člani in vsi, ki se zanimajo. Vstopnine ni.

— Iz Dober lov policije. V mesto se je zadnji čas pripeljal več mladih lahkoživ, ki so nastavljale svoje mreže po zakonitih in tudi po boljših lokalit. Ker so se nekateri družili tudi z znanimi kriminalnimi tipi, je policija polovila čez 10 lahkoživ ter jih zadržala. Izkazalo se je, da so nekateri delali roko v roki z raznimi tatovi in vlomilci, pri katerih go tudi stanovala. Policija je več aretiranih izročila sodišču, nekaj pa jih je izpustila iz Ljubljane.

— Iz Stari osnovni in mesčanskoslojskih otrok, ki potrebujejo pomoči pri učenju, obratite se na odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov, ki razpolaga z odličnimi inštruktorji in preizkušenimi vzgojitelji. Odsek brezposelnih učiteljskih abiturientov, Franciškanska ul. 6-1.

— Iz Zrtev napada. Včeraj ponoči so prepejali v bolnico 31letnega železostrojarja Viktorja Kokalja, stanujočega na Hranilniški cesti 13. Kokalja so na Masarykovi cesti napadli pijani divjaki in ga obdelali z nožem ter s kamenjem po vsem telesu. Zrtev divjakega napada je obležala na cesti, divjaki so pa pobegnili.

Iz Ptujja

— Krstna predstava na ptujskem gledališkem odru. V ponedeljek 24. t. m. bo do gostovali v Ptujju kmetski diletantje iz Cirkovce, ki vzpirajo narodno komedijo v treh dejanjih »Čigav je gruntu ali »Frankček se ženi«. Igro je spisal znani kmetski pisatelj Korže Vinko. Režijo vodi Debe-nak Andrej iz Cirkovce. Cirkovčani so nam še vsem v prav dobrem spominu iz igre »Micki je treba možar«. Obeta se nam prav prijetna zabava in prav dober humor. Ptujčani naj nikar ne zamude te prilike.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklci, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO
Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

Sveže najfinije norveško ribje olje

iz lekarn dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in slabotnim osebam

KLISEJE

SLUŽBE
Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 3 Din

KUHARICA
prijna gospodinja, vajena tu di bolnikov in vseh drugih di iše službo pri starejšemu gospodu ali gospe, evn. zakoncem. Nastopi lahko takoj. Poudrbe na upravo »Slov. Narodac pod »Pridna in varč.nac.

PRODAJ
Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 3 Din

POUK
ZA SAMOUKE

uradnike, trgovce i.t.d. slovenske strokovne knjige knjigovodstvo (Sič) v štirih knjigah. Tehniko poslovnega računstva (Černe) in trgovsko korespondenco v srbohrvaščini (Černe), prirejeno za Slovence, naročite pri »Strokovni založbi«, Ljubljana, dokler traja še subskripcijska cena. Pišite po prospekt! 12R

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA
IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINIJEJE

Oglejte se v zrealu naše dobi, v filmu trajne umetniške in človečanske vrednosti!

VELIKA ILUZIJA

Bogat in aktualen predprogram: Iz zgodovine kitajsko-japonske vojne, avtentični prikaz potopa ameriškega vojnega broda »Panay«, žurnal, vesela menedžerja i.t.d.

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24

V znamenju belega sporta
Prvenstvo LZSP v norveški kombinaciji — Slalom tekmi na Rožici in v Planici — Prvenstvo SKJ na Jahorini

Ljubljana, 24. januarja
Včerajšnja nedelja je prinesla obilen športni spored, zlasti pa se je uveljavil bel sport. V Bohinju je bilo prvenstvo LZSP v norveški kombinaciji. Tekmovanje se je začelo že v soboto s tekmo na 15 km. Zaradi slabega snega, ki je bil mestoma skorjast, ponekod pa popolnoma trd, so določili ravninsko progo, ki je imela le 200 m višinske razlike. Favorit je bil zmagovalec na medklubski tekmi Ilirije v Planici, Gusti Jakopič. Startal je kot dvajseti, na cilj pa prispel na četrtem mestu. Bil je bil najboljši čas zagotovljen. Kot peti in šesti sta prispela na cilj tudi visoki startni številki 21 (Kerštanj) in 23 (Istinič), kar je že v naprej določilo vrstni red. Glede na slab sneg so bili doseženi razmeroma dobri rezultati. Zmagal je Jakopič (Ljubljana) v 1:03:24, 2. Kerštanj (Ilirija) 1:05:10, 3. Istinič (I) 1:06:14, 4. Stopar (I) 1:08:50, 5. Rotar (L) 1:09:40. Izven konkurence je dosegel Petrič (Radeče) čas 1:06:08. Od tekmovalcev za kombinacijo je bil najboljši Starman (L) s 160 točkami, za njim pa Dekleva (L) s 146 in Tone Zajc (L) s 115. Včeraj so bili skoki na Hansenovi skakalnici. Nastopilo je 16 skakačev, od teh 4 za kombinacijo. Zaradi velike zaletne hitrosti so skakali le s tričetrt zaleta. V kombinaciji je postal podsavezni prvak Dekleva s 275,6 točkami pred Starmanom (267,1) in Zajcem (257,7). Prvak v solo skokih je bil nadebudni junior Peter Florjancič (L) s 136,2 točkami (30,5, 35 m), 2. Nedog (L) 130,1 (29, 35 m), 3. Hribernik (L) 107 (25, 27,5 m). Izven konkurence je skakalo 5 članov gorenjskega podsaveza. Priprtevalno je zmagal Albin Jakopič (Dovje-Mojstrana) s 150,3 točkami in skokoma 32,5 in 42 m. Stenji skok je bil najdaljši stoječi tečaj dneva. Drugo mesto je zasedel junior Razinger (Bratstvo) s 133 točkami (32, 35,5 m). Zelo dober slog je pokazal Novšak (Bohinj), ki pa je pri drugem poizkusu preveč forsiral daljavo in pristal pri 46 m, a je padel. Vsa prireditel je bila dobro pripravljena, kar je v nemali meri zaslug domaćega kluba SK Bohinj, ki je pod vodstvom znanega bivšega internacionalca Tomaža Gočca, po večletnem odmoru spet pokazal precejšnjo delavnost.

V Bohinju je bila še ena prireditev. Domači SK Bohinj je priredil v nedeljo dopolne klubski smuk z Malega vrha na 6 km dolgi progi z višinsko razliko 900 m. Udeležilo se ga je 15 članov. Med seniorji je zmagal Marček v času 14:40, pri juniorjih pa Arh v 16:30.

Na Rožici je imel CZSP mladinsko prvenstvo v slalomu. Udeležba je bila zelo številna in tudi doseženi rezultati prav dobri. Zmagal je Stumpf (Skala) v 1:39 pred klubskim tovarišem Mrakom v 1:39,8. Na plazu nad 40 metrsko skakalnico v Planici je priredila Ilirija klubsko prvenstvo v slalomu. Nastopili so tudi člani drugih klubov. Proga je merila 450 m, višinska razlika 120 m. Klubski prvak seniorjev je postal Robič v 1:38,1, juniorski pa Rožič v 2:06,1. V splošni oceni je zmagal Zvan (Gorenjec) v 1:25,2 pred Sorlijem (Gorenjec) v 1:33,7 in Pračkom (Skala) v 1:34,4. Najboljši čas dneva je dosegel Zvan z 41,9. Odlično tehniko je pokazal reprezentivac Praček, ki pa je pri drugem teku padel.

Na Jahorini so bile končane smučarske tekne za prvenstvo SKJ. Poročila o doseženih rezultatih so pa precej netočna. Tako je nemogoče, da bi zmagovalec v teku na 10 km dosegel čas okoli 46 minut, zmagovalec na 18 km pa le 42 minut. Tudi zmagovalec rezultat v smuku je nemogoč. Ni namreč verjetno, da bi Urbar, kakor je sicer dober, rabil za 4 km dolgo progo le 2 min. 40,2 sek. kar ustreza hitrosti 90 km na uro? Tudi v slalomu je zmagal Urbar, član kranjske župe, ki je sploh zasedla skoraj vsa prva mesta, tako tudi v patrolnjnem teku na 10 km s streljanjem

in pa v skokih z Gregorjem Klančnikom, Rusom in Knificem.

V nogometu smo imeli drugo kolo zimskega pokala. Ljubljana je nastopila v Zagrebu v revanšni tekmi proti Gradjanke-mu in ponovno doživela visok poraz 1:6. V Beogradu sta se pomerila BSK in Jugoslavija. Rezultat je bil 1:1. V naslednje kolo sta se plasirala Gradjanski in BSK. V Mariboru so se nadaljevale tekme za Maverjev pokal. Rapid je premagal Slavijo 2:0, Maribor pa nepričakovano Zeleničarja 6:3.

Smrtna nesreča

Ljubljana, 24. januarja
Slikar Fran Globočnik, stanujoč v Kamniški ulici, je imel včeraj jutraj opravka na Vodovodni cesti, nakar se je namenil čez polje. Ko pa je prišel do poljske poti, ki vodi pri km 1,5 čez kamniško progo, je naglekrat opazil med travnicami truplo neznanke, ki ji je vlak odbil lobanjo. Globočnik je takoj pihel na stražnico, kjer je nesrečo prijavil. Na kraj nesreče, kjer se je kmalu zbraja večja množica radovednežev, je prispela po 9. policijska komisija, v kateri sta bila zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Macarol. Policijski organi so bili prvočasno mnenja, da gre za samomor in so truplo neznanke, pri kateri so našli 2 din, sicer pa nikakih dokumentov, spravili v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Popoldne pa je policija ugotovila, da je mrtva ženska l. 1908 rojca zasebnica Franja Cadeari, stanujoča pri materi v Malgajevi ulici 15. Nesrečna mati je izpovedala, da je Franja odšla jutraj pred 8 od doma kupit v trafiklo v Medvedovi ulici čašice. Kako je prišla na progo, ni znano, prav gotovo pa je, da se je pripetila nesreča in da ne gre za samomor. Prehod čez kamniško progo na kraju, kjer se je pripetila nesreča, ni zavarovan. Franja vlaka zaradi megle ni pravčasno opazila in jo je lokomotiva zadela v čelo. Odbila ji je polovico lobanje in je smrt nastopila takoj. Vlak je vlekel nesrečno žrtev še kakih 20 korakov s seboj, nakar jo je vrgl med travnice.

Pokojnica je bila simpatična, mirno dekle in je njena tragična smrt vzbudila pri vseh, ki so jo poznali, globoko sočutje.

Uradno vremensko poročilo

po stanju z dne 24. t. m.
*Radeče-Planica, 870 m: —6, solнечно, mirno, osrejen sneg, v višjih senčnih legah pršič, 85 cm, drsališča in skakalnice uporabne.
Kranjska gora, 810 m: —2, barometer 60 dviga, solнечно, mirno, osrejen sneg, v višjih senčnih legah pršič, 50 cm, skakalnice in drsališča uporabne.
Dovje-Mojstrana, 650 m: —5, solнечно, mirno, snega 18 cm.
Vrsič, 1601 m: pršič, 110 cm.
Bled, 501 m: —2, barometer pada, solнечно-mirno, sneg, 20 cm, drsališča na jezeru deloma uporabna.
Pokljuka, Sporthotel, 1300 m: —2, solнечно, 20 pršica na 100 podlage.
Senjorjev dom, 1522 m: —3, solнечно, 15 pršica na 125 podlage v senčnih legah, zrnati sneg v solčnih legah.
Korča pod Kopo, 1377 m: —4, solнечно, vetrovno, sneg, 160 cm.
Rimski vrlec, 530 m: —6, solнечно, mirno, sneg, 55 cm.
dodatno poročilo z dne 22. t. m.
Sv. Križ nad Jesenicami, 1000 m: —4, solнечно, mirno, 40—50 cm osrejenega snega, v solčnih legah, v višjih senčnih legah pršič.
Jezerško, 890 m: —3, jasno, mirno, 10 pršica na 40 podlage.
Dom na Mrzlici, 1119 m: —6, solнечно, 60 cm sedenega snega.

Kirchfeldski župnik

PO ANZENGRUBERJEVEM ODRSKEM KOMADU
Poje znameniti pevski zbor Wiener Sängerknaben

SAMO SE NEKAJ DNI: ZATO HITITE IN OGLEDITE SI TA PREKRASNI FILM!

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Kino Union Telef. 22-31

— Bozrajsko sejmice razširjeno. Društvo za prirejanje vsebinskih razstav v Beogradu je imela včeraj sejo, na kateri je predsednik poročal o uspehu prvega bozrajskega vselejuna, ki je bil tako dobro zaseden, da so morali odkloniti 147 razstavilcev, ker ni bilo prostora. Zato bodo sejmice razširili. Stroški za razširjenje bodo znašali 3.000.000 din. Doseganje stroški za zgraditev sejmice so znašali okrog 14.000.000 din. Vidi se, da imajo v Beogradu mnogo denarja, neprimerno več nego v Ljubljani.

— V novembru 1957 so narasle vloge pri 8 slovenskih hranilnicah. Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah dne 30. novembra 1957 999 milijonov dinarjev. V primeri z oktobrom pomeni to sorazmerno nezaten padec za približno 3 milijone. Vendar so skupne vloge na knjižice narasle in sicer na 600.158.000 dinarjev, dobič so vloge v tekočem računu znašale 398,9 milijona. Sicer so vloge na knjižice narasle pri 7 vloge v tekočem računu pri 10 (izmed 50 hranilnic, ki vodijo te račune), skupne vloge pa pri 8 hranilnicah, ta sicer številno vlagatelj na knjižico pri 7. v tekočem računu pri 8, skupaj pri 7 hranilnicah. Iz teh številk izhaja, da se zaupanje v hranilnice in denarne zavode sploh polagoma vrata. Številke za december, ki še niso popolne, kažejo to še boljše. Zlasti dobro vpliva objava izplačilnih načrtov posameznih zavodov in poročila o tem, da sta Narodna banka in Pošta hranilnica odobrili denarnim zavodom kredite za izplačilo vlog. Ker bodo imeli denarji zavodi na razpolago tudi prvo anuiteto od Priv. agrarne banke, bodo mogli vsaj polagoma opravičati stare vloge. V zvezi s tem je zelo znan priliv novih vlog v denarne zavode.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, zmerno mrzlo in stanovitno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 10, v Mariboru 8, v Zagrebu 7, v Beogradu 4, v Sarajevu 3, v Ljubljani 2,5. Davi je kazal barometer v Ljubljani 776,8, temperatura je znašala —1,6.

— Neman berač umrl. V hiši posestnika Janeza Starmana v Sp. Bitliju pri Strazišču je on dan umrl neznan berač, ki je bil brez vsakih dokumentov. Pokojni je bil star 60 do 65 let, srednje postave. Na sebi je imel staro-ozuljeno obleko in zalekasto siv klobuk.

— Dva ponesrečena. Iz Zgoš na Gorenjskem so prepejali včeraj v bolnico 4letnega rosenstnikovega sinčka Jaska Gašperlina, ki je padel pri sankanju in si zlomil desno nogo. Hujša nesreča se je pripetila včeraj železniškemu kurjaču Jožetu Okršlarju. Ko je v laurilnici na glavnem kolodvoru razbijal večjo kepo premoga, mu je odletel drobec s tako silo v levo oko, da mu ga je skoraj izlil Okršlarja so spravili v bolnico.

— Sedemkrat prodal svojo hčerko. Pri Arnavtin je naveda, da oče svojo hčerko kratkoma prodal. Tako je tudi Abaz Sejdićev iz vasi Strajana blizu Gostivara prodal svojo hčerko Abaz in sicer že sedemkrat, mlajšo 14letno. Humo je pa

— V Rim in Neapeli. Izbran spored za ceno 12 dnevno potovanje v zanimive kraje Italije pošlje »Druževet«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

Iz Ljubljane

— Iz Jadranski večer v narodnih nošah. Priprave za prireditve Jadranske straže v Ljubljani, ki bo v soboto 5. februarja v vseh prostorih na Taboru, so v polnem teku. Prireditveni odbor se je odločil za domače, nepriljen spored, po katerem se bo razvijala zalava. Večer se začne ob pol 21. v nekaterih koncertnih točkah, ki jih izvajajo godba. Ob 21. bo sprejem predstavnikov oblasti in ostalih odličnikov, nakar se razvije spored narodnih noš. Ostali del večera je namenjen plesni zabavi in atrakcijam z balončki. Najzanimivejša bo volitev »Kraljice Jadrana« v narodni noši. V ta namen bodo dame v narodnih nošah pri vodu število, občinstvo pa glasuje po lističih za kraljico Jadrana. Dama, ki ji bo naklopijenih največ lističev, bo proglašena po posebni žiriji za kraljico Jadrana. V ta namen prejme izbrano lepo nagrado. Prireditveni odbor je poskrbel za lastni režiji za razna okrepčila, okusne prigrizke in dobro vino. Vstopnina 20 din za osebo, za rodbino od treh članov 50 din, za člana Jadranske straže v predprodaji z legitimacijo 15 din, za diake proti legitimaciji 10 din, rezerviranje lož 80 din poleg vstopnine. Da ne bo javala pri blaginji na večer sm. pripravimo, da si zlasti skupine narodnih noš nabavijo vstopnice v predprodaji. Tako bo tudi letošnji večer privlačna zabava vseh, ki podpirajo stremljenje Jadranske straže. V nepriljeni družbi bo našel vsakdo prijeten krog znanec, s katerimi se bo spomnjal ob zvokih lepe godbe našega sončnega Jadrana. Narodne noše ta večer na plan!

— Iz Umrl v Ljubljani od 14. do 20. t. m.: Dolničar Ivana, roj. Kuhar, 71 let, restavratorka. Povše Alojz, 55 let, pomožni delavec Jugoslov. tiskar. Luškin Primož, 18 let, dijak, dr. Šerko Alfred, 59 let, univ. profesor, Hamburger Franc, 61 let, hišni posestnik, Pavlin Marija, 56 let, kuharica, Usnik Franc, 71 let, mlinar, Dvojak Ana, roj. Brajer, vdova Nograšek, 73 let, zasebnica, Slak Ludvik, 76 let, posestnik, Sluga Marija, roj. Češnovka, 88 let, vdova gostinčarja, Zurej Franciška, roj. Žerjav, 79 let, vdova krojača, Dolenc Vincenc, 67 let, duhovnik, Poltnigig Karolina, roj. Brilli, 67 let, knjigovodkinja, tvrdke Mayer, Kunc Franciška, roj. Šeme, 60 let, žena fotografa, Adiešic Andrej, 2 in pol meseca, sin profesorja, Hren Apolonija, roj. Šorn, 75 let, žena mestnega delavca, Barovič Helena, 76 let, služkinja. V ljubljanski bolnici so umrli: Založnik Marija, 57 let, preužitkarica, Kozarje, obč. Dobrova, Germovnik Franc, 62 let, zasebni uradnik, Divjak Mirko, 2 leti, sin ekonoma Ljubno pri Novem mestu, Oblak Dragica, 3 meseca, hči natakice, Kočevje, Golob Ivan, 66 let, zvanic, drž. žel. v p. Šerek Anton, 39 let, bivši trgovski potnik, Tajfar Doroteja, 59 let, vezilja, Železniki pri Škofji Loki, Virant Marija, roj. Sanein, 65 let, vdova finanč. nadkomisarja.

Sokolstvo

Uspešno delovanje Sokola Ljubljana-Vič

V. Vič, 24. januarja. V dvorani sokolskega doma je polagal viški Sokol večer ob 10. obračun svojega dela v letu 1937 na XXIV. glavni skupščini, ki se je udeležilo 124 pripadnikov društva. Skupščina je vodil starosta br. Pavle Borštnik, ki je po uvodnih formalnostih bratstvo pozdravil zastopnika župe in ljubljanskega Sokola br. dr. Franja Kandareta, zastopnika Sokola II. br. Ludvika Stihla in zastopnika Sokola III. starosta br. Urbančiča in Kemperja. Prvič, odkar obstoja viški Sokol, je prisostvoval skupščini tudi policijski komisar, znamenje, da se politična uprava živo zanima za uspešno, za kralja in domovino delujoče sokolsko delo.

Brat starosta Borštnik se je v svojem lepem programatičnem govoru najprej spomnil nepozabnega prvega našega Sokola Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Čigar spomin so zborovalci počastili stoji s klici »Slava«. Nazdravil je našemu mlademu sokolskemu kralju Petru II. med viharimi ovacijami in klici »Zdravo!«. S pietetjo se je spomnil umrle sestre Renate Tyrševke, predsednice Masaryka, umrlih članov in njihovih svojcev, katerih spomin so navzoči počastili s klici »Slava«. Izrekel je bratsko zahvalo naprednemu časopisu, ki je rade volje priobčevalo poročila iz našega društva in prosil za nadaljnjo naklonjenost. Omenil je dalje vse važnejše dogodke v minulemu letu, sokolske manifestacije in sodelovanje pri bratskih društvi in glavno nalogo, ki si jo je zahtevalo društvo v prvem letu Petrove petletke — sanacijo sokolskega doma Bratski Savez SKJ je z brezobzornim posojilom din. 160.000 omogočil, da smo se rešili bremena pri Mestni hranilnici ljubljanski. Velik delež k sanaciji je doprineslo tudi članstvo, ki je samo zbralo še din. 11.400 za ostanek dolga pri Mestni hranilnici. Brat starosta se je ponovno zahvalil vsem bratom in dobrotnikom društva za velikodušno darilo in pozval navzoče, da tudi v bodoče izkazujejo društvu isto bratsko naklonjenost kot doslej. Po poročilu brata staroste, ki je bilo z odobravanjem sprejeto, je prečital tajnik P.O. br. Janez Horvat poslanico Saveza SKJ.

Sledila so poročila društvenih činiteljev. Tajnik brat Jože Kokole je podal pregledno poročilo, iz katerega je bilo razvidno živahno delovanje društvene uprave, ki je na 12 rednih in treh izrednih sejah reševala tekoče posle. Omenil je kronološko vse važnejše dogodke v minulemu letu: javni nastop, proslavo kraljevega rojstnega dne 6. septembra na Viču, žalni svečanosti za prezidentom Masarykom in kraljem Mučenikom, proslavo 1. decembra in proslavo 50. letnega življenjskega jubileja zaslužnega člana in ustanovitelja društva br. Viktorja Jelocnika. Iz statističnih podatkov pa je bilo razvidno, da so se tudi v minulemu letu sokolske vrste temeljito prečistile in so ostali samo pravi Sokoli. Društvo šteje po stanju 31. decembra 1937: 197 članov, 63 članic, 26 naraščajnikov, 34 naraščajnic, 57 dečkov, 66 deklic, skupno 443 pripadnikov. Od leta 1936 smo napredovali za 12 članov.

Skrbno in pregledno sestavljeno poročilo načelnistva je podal br. Bruno Borštnik. Uvodoma je omenil, da je sedanja doba pokazala tisto borbenost sokolstva, kot je bila pred svetovno vojno, kar so dokazale prireditve širom banovine. Omahljivci so odtisli, ostalo je samo zdravo jedro. Z zadovoljstvom ugotavlja postat mladine v naši sredini, katerega ni mogla zajeti nobena protigigantika. Tehnično delovanje je bilo dokaj uspešno, bilo bi pa boljše, da se niso izvršile med letom izpremembe v tehničnem vodstvu. Telovadili so redno vsi oddelki in izkazuje statistika obiska telovadbe, da je v 403 urah telovadilo 7592 oseb ali povprečno 18,8 na uro. Od leta 1936 napredek za 1538 oseb. Tekom leta je društvo priredilo dva izleta, sodelovalo na 5 prireditvah, samo pa priredilo 11. julija uspeh nastop, pri katerem je nastopilo iz domačega društva 144 oseb. Tudi pri tekmah se je društvo uspešno uveljavilo. Naraščajniki so pri saveznih smečarskih tekmah dosegli pri izmenškem teku II. mesto, pri smečarskih likih pa nar. Rudolf Lukman III. mesto. Pri župnih tekmah v prostih parovih je vrsta moškega naraščaja dosegla II. mesto, kot posameznik nar. Račič III. mesto, druga vrsta naraščajnikov II. mesto, ženski naračaj pa osmo mesto izmed 29 vrst. Zadovoljivo so uspele tudi društvene tekme obojega naraščaja na orodju in v idejni tekmi. Brat Borštnik je nato omenil še ostale prireditve in naloge, ki čakajo društvo v tekočem letu: poklonitev 24. aprila na Rakeku pred spomenikom kralju

Mučeniku, pomladanski zbor Sokolov, javni nastop, župni zlet in vsesokolski zlet v Pragi, kamor se je prijavilo 40 pripadnikov. Svoj govor je zaključil s pozivom »V telovadnico — zbor«, če hočemo doseči uspehe, ki bodo društvu v ponos in zadovoljstvo. Poročilo br. Borštnika je bilo sprejeto z velikim odobravanjem.

Zanimivo prosvetno poročilo je podal prosvetar br. Rudi Marinič. V okviru prosvetnega odbora so delovali dramski, lutkovni, predavateljski, pevski, plesni, knjižnični, tiskovni in poročevalski ter arhivski oddelki. Brat prosvetar je nato podrobno orisal delovanje posameznih oddelkov. Skupno je bilo 60 prosvetnih prireditev. Predavanji sta bili dve, govorov pred vrsto 40 pred 1194 poslušalci. Uspešno je delovala mladinska knjižnica, plesni krožek in poročevalski oddelki, ki je objavil v sokolskih listih in naprednem časopisu skupno 260 člankov in vesti. Marljiv je bil tudi pevski oddelki, ki šteje 22 pevcev in ga vodi br. Albin Lajovic. Veliko pozornost je PO posvečal tudi razširjenju sokolskega tiska, predvsem pri mladini. Skupno prejema društvo in pripadniki 105 sokolskih listov. Brat prosvetar je nato omenil naloge, ki čakajo prosvetni odbor v tekočem letu in pozval navzoče, da pomagajo po svojih najboljših močeh pri sokolskem prosvetnem delu.

Iz blagajniškega poročila br. Podlogarja smo razbrali, da je društvo tudi v tem pogledu smotno gospodarilo in štedilo. Društveno premoženje znaša din. 51.113,62, dohodkov je imelo din. 45.526, izdatkov pa din. 43.554. Na račun sanacijskega fonda pa je vplačalo članstvo din. 11.360. Brat blagajnik je poročal še o gospodarskem poslovanju Društva za zgradbo sokolskega doma, kakor je v imenu nadzornega odbora poročal in predlagal razrešnice br. Jože Zavašnik. Zborovalci so predlog soglasno sprejeli in odobrili. Soglasno je bil sprejet še proračun za leto 1938, ki izkazuje din. 50.679,99 dohodkov in prav toliko izdatkov.

V imenu župne uprave in ljubljanskega Sokola je pozdravil in čestital društvu s lepim uspehom br. dr. Fran Kandare. Poudaril je razveseljivo dejstvo, da je društvo kot predstava sokolske Ljubljane uspešno vršilo svoje sokolske dolžnosti in pozval navzoče k vztrajnemu sokolskemu delu do popolne zmage sokolske ideje. Zborovalci so priredili br. dr. Kandaretu živahne ovacije, nakar se mu je zahvalil brat starosta Borštnik. Sledile so volitve društvene uprave in bila soglasno izvoljena nastopna kandidatura lista: starosta br. Pavle Borštnik, nam. starosta br. Rudi Marinič, načelnistvo je bilo izvoljeno iz meseca novembra, prosvetar br. prof. Lojze Mercun, tajnik br. Pavle Horvat, blagajnik br. Karel Podlogar, nam. blagajnika br. Rudko Pišlar, statističar br. Viktor Ambrož, člani uprave: Slava Benčanova, Bruno Borštnik, Lado Demšar, Vekoslav Galič, Janez Gasperin, Janez Horvat, Albert Jakopič, Viktor Jelocnik, Mirko Knez, Lipe Kosce, Milko Krapež, Ivan Lavrič, Ivan Marinič, Metod Paternost, Makso Rozman, praporščak br. Stane Brodnik, namestnik br. Janez Horvat in Edo Kalin, nadzorni odbor: bratje France Belič, Ivo Hartman, Jože Mesec, Jože Zavašnik, častno razsodišče: predsednik brat dr. Gasper Pekle, nam. predsednika br. prof. Vinko Zalete, tajnik br. Jože Kokole, člani bratje Bruno Borštnik, Janez Gasperin, Viktor Jelocnik, Jože Mesec in Fravoslav Rebek.

Po volitvah se je brat starosta zahvalil za izkazano zaupanje, pozval navzoče na vztrajno in pošteno sokolsko delo, nakar je bila manifestativna skupščina s pesmijo »Le naprej brez miru...« ob 12. zaključena.

Sokol v škofji Loki

V aredu zvečer je polagal obračun svojega dela tudi Sokol v Škofji Loki. Brate Sokole je pozdravil podstarosta br. Rudolf Horvat in nazdravil tudi Njegov kralju Petru II., naglašujoč, da so Sokoli vedno bili in bodo čuvarji narodnega edinstva. S pietetjo se je spominjal pokojnih bratov, na kar so sledila poročila funkcionarjev. Tajništvo poročilo je podal Elio Thaler, o telovadnih nastopih in tehničnem napredku je poročal Tine Zalete, za knjižnico in prosvetno delo br. Horvat, za blagajno br. Gerželj, za glasbeni oddelki Karel Sinkovec, za socialni oddelki br. Sovre in za strelski br. Grošelj. Delovalo je vsega skupaj 9 oddelkov. Društvo šteje 315 članov in 102 pripadnika mladine, skupaj 417 Sokolov in Sokolic, za 18 več nego lani. Lahko rečemo, da so marljivo delovali vsi oddelki in je imel

tehnični odbor mnogo dela. Dokaz temu je, da je bilo lani 170 prireditev, pri čemer so vsote tudi predstave v kinematografu. Denarni promet je znašal 133.627 din, izdatkov je bilo 66.571, društvo ima 53.843 din dolga. Novi proračun znaša 124.004. Lepa sokolska knjižnica ima 3103 knjige na razpolago, vendar je opaziti, da je premalo čitateljev. Društveno premoženje je vredno nad pol milijona.

Pri volitvah je bil z velikim navdušenjem izvoljen za starosta Franc Dolenc, za prvega podstarosta br. Rudolf Horvat,

Anton Beršnjaku v spomin

Njegov pogreb je pokazal, kako priljubljen je bil po kojni med prebivalstvom

Stična, 20. januarja. Poslovili smo se od našega javnega delavca g. Beršnjaka Antona, posestnika na Hudem pri Stični. Težko je slovo od moža, ki se je s tako verno in tudi z uspešnim udeleževanjem v vsem javnem življenju našega sodnega okraja. Že po svojem poklicu kot trgovec je bil znan po vsej Dolenski, saj jo je zalagal z znanim pivom »Union«. Kot naprednjak in prijatelj kmetijskega življa je ustanovil in vodil napredno hranilnico in posojilnico pri nas. Pristaš Tyrševih idej je toliko časa vzpodbujal in navduševal ter zbiral enako misleče poeince, da se je vzbudilo k življenju Sokolsko društvo v Ivančni gorici in Sokolsko društvo St. Vid pri Stični. Šel je še dalje v svojem nesebičnem jugoslovanskem idealizmu, mobiliziral je sredstva in dvignila se je pomona stavba pri kolodvoru Stična: Sokolski dom. Vnet za gospodarski napredek je z veseljem pozdravil ustanovitve preprotnih vodnih zadrug za regulacijo potoke. Višnjice, znan kot dober in soliden gospodar je moral sprejeti odgovorno mesto načelnika nadzornega odbora v zadrugi. Radi njegovega možganskega nastopa za interes zadrug so mu kratkovidni nasprotniki predbočevali, da se je »udinjale samostanu«. S ponosom in trdnostjo samozvesto je poudarjal, da je treba vsako delo za povzdigo gospodarstva vedno podpirati, pa naj pride iniciativa tudi od nasprotnih političnih strani. Poudarjal je, da je treba v vsakdanjem življenju strogo ločiti gospodarsko politiko od dnevnih osebnih politik. V življenju je treba delati po socialnih vidikih za dobrobit svojega bližnjega, ne pa meriti ga po politični pripadnosti. Mnogi zakrknjeni konservativci niso razumevali pravilno njegovega javnega delovanja, pa so mu na tistem očitali koketiranje s komunisti. Niso pa vedeli, da si mož želi to naše največje javno delo v okraju zgolj iz socialne potrebe po zaposlitvi tako potrebnih brezposelnih.

Žel je še ustanoviti podružnico Sadržarskega društva, pa so mu to prepričali nekateri elementi, ki nočejo uvideti

za II. podstaršino Stevo Sink, za prosvetarja Goršek, za načelnika Dominik Bizjak, za načelnika Mimi Baldermanova in za tajnika Elio Thaler. Lepa skupščina je bila zaključena s himno »Hej Slovanci!«

— Sokol I. Ljubljana-Tabor vabi svoje članstvo na svojo redno glavno skupščino, ki bo v sredo, 26. t. m. ob pol 20. uri v mali dvorani sokolskega doma na Taboru z dnevnim redom, ki je objavljen na društveni oglasni deski. Zdravo! Uprava.

skupnega dela na polju napredovanja izobrazbe našega kmeta.

Kako je bil naš Beršnjak priljubljen, je pokazal njegov veličasten pogreb. Udeležili so se ga sokolska društva s praporom, pevci iz Smartnega in Litije so mu zapeli v slovo prekrasne pesmi, katere je on nepevec tako ljubil, poslovilni prijatelji in znanci so mu darovali na poslednjo pot toliko vencev, kakor jih še ni bilo na nobenem pogrebu v Stični. Domače Sokolsko društvo se mu je v malenkosti oddolžilo za njegovo delovanje v društvu s tem, da je položilo njegovo truplo na oder pred sokolskim domom, kjer mu je v slovo spregovoril zadnje zahvalo zastopnik društva. Poslednje zemeljske ostanke so nosili Sokoli v krojih in pa člani tukajšnje hranilnice. Hoteli so mu izkazati poslednjo uslugo.

Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika zastopnik Sokolske župe Ljubljana. V markantnih besedah je orisal pokojnikovo življenjsko pot, njegovo delovanje za narod, za pravico in poštenost in vsakdanjem življenju. Podčrtaval je njegovo skrb za vzgojo v strogem jugoslovanskem duhu in v svobodni odločitvi duha. Naglašal je, kako je v življenju v težnji za dobrobit okolice delal na čisto, na bodočnost, pa jih je žalibog pretgural kruti zakon narave. Podlegel je posledicam težke želodčne bolezni.

Kakor niso vzele odobraval v življenju njegovega koraka, vendar so ob pogrebu le sprevideli, da je umrl mož, ki ga bo težko nadomestiti v našem javnem življenju. Obilna udeležba pri pogrebu pa je le dokazala, da naše ljudstvo vendarle ceni močnatost in kristalno čisto politično pripadnost. Naša javnost zna spoštovati odkritega, poštenega in nesebičnega javnega delavca in zato je tudi počastila v tako mnogobrojnem številu pokojnika na zadnji poti na stiško pokopališče.

Naj v miru počiva naš neumorni Tone Beršnjak! Njegov vzor pa nam bodi za nadaljnje delo za jugoslovansko idejo, za Tyršev ideal in za našega kmeta!

Ze blizu 200 let hodi na prvo letno plenarno sejo uprave te bolnice zastopnik oxfordske univerze, da bi v primeru krutivke pokojnikov zadnje volje uveljavil pravico svojega zavoda do znatne dedščine. Toda bolnica ni še nikoli pozabila na dobrotnikovo sliko, čeprav je bil že večkrat storjen poskus premočiti jo. Slika je sprajdana v železni blaginji in samo enkrat na leto jo vzamejo iz nje. Letos je prišla na mizo upravnega sveta 5. januarja.

Prostovoljna smrt na grmadi

Po indijski veri se morajo dati žene velmož po močvi smrti skupaj z njegovim truplom eszati na grmadi. Angleška vlada je ta kruti obred znan »sati« že leta 1830 prepovedala, pa ga še vedno ni zatrla. Vasko leto prihajajo poročila o takih primerih. Najnovejši primer prostovoljne smrti na grmadi se je pripetil v državi Gwaliora. Tam je nenadoma umrl pripadnik najvišje kaste Raghbir Singh. Ni se utihnilo jadicovanje žalujočih, že se je začelo po ulicah silno bobnanje, oznanjujoče, da doprinese žena umrlega lapa Bhadrinini prostovoljno žrtvo po svetem obredu »sati«.

Bobnanje se je ponavljalo še dva dni. Trebega dne zjutraj so odnesli mrliča na grmado, polito s katroonom in pokrito s krasno lancico. Ko so polagali truplo na ležišče iz najfinjšega lesa, se je zganila okrog 60.000 glav broječa množica, ki je hotela prisostvovati žrtvi mlade lepe vdove. Kmalu je vдова prišla. Angleški policijski uradnik je hotel njeno prostovoljno smrt preprečiti, toda zaman. Policijska četa se ni mogla upreti ogromni množici. K vdovi je stopil vrhovni svečenik ter ji izročil gorečo baklo. Ž njo je vдова zažgala grmado, potem se je pa obrnila k enemu svojih sorodnikov ter mu vzela iz roke bodalo. Obrnjena proti vzhajajočemu soncu je zaklicala: »O, ti veliki gospodar in Luč Ustvarjenja vdi, da prihajam jaz, Bhadrini, tvoja služabnica in zvesta žena Raghbira Singha. Po teh besedah si je zasidila bodalo globoko v srce in se zgrudila sredi plamenov.

Z Jesenic

Nov grob. V petek je na posledicah hudih poškodb v najlepših letih preminul tovarniški delavec g. Franc Kusterle, ki je stanoval na Blejski Dobravi. Kusterle se je pred 14 dnevi hudo poškodoval na nogi. Prepeljan je bil v ljubljansko bolnico, kjer so se zdravniki zelo trudili, da bi mu rešili življenje a zaman. V brezupnem stanju se nesrečneža prepeljali z avtom na Dobravo, ki pa je tik pred dovozom na dom v avtu preminil. Zapušča žalujočo vdovo in enega nepreskrbljenega otroka. Bodi mu ohranjen lep spomin, hudo prizadetim preostalam — naše iskreno sožalje.

Odlično obiskani trgovski ples. Jeseniški trgovski sodruštvi so v soboto zvečer priredili v vseh prostorih sokolskega doma svojo prvo plesno prireditev, ki je odlično uspela. Ples so poleg trgovskih in obrtnih sodruštvi v častnem številu posetili trgovci, obrtniki ter vidni predstavniki jeseniškega gospodarskega in kulturnega življenja. Vsi prostori so bili lepo in okusno dekorirani. Nad vso prireditevjo je kraljeval trgovski Bog Merkur, ki ga je napravil mojster g. Jože Čebulj. Ob zvokih izbornega orkestra je mladina rajala do zgodnjih jutranjih ur.

Iz Maribora

Razpis Slovske nagrade. Mestno poglavarstvo mariborske razpisuje Slovske nagrade za leto 1938 v znesku din. 5.000.—. Tekmujejo lahko pisatelji z neobjavljenimi deli, prvenstveno pripovednimi, ki naj obravnavajo prevarno dobo ali narodne boje na biv. Stajerskem ali Koroskem. Dela naj bodo predložena predsedniku mestne občine do 31. julija t. l. in sicer z geslom in naslovom v zaprti kuverti. Nagradeno delo je tiskarna sv. Cirila pripravljena odkupiti in založiti.

Znana violinska virtuosinja in voditeljica slovitega Bradl-tria ga. Fanika Brandlova se je te dni poročila v Beogradu z geodetskim polkovnikom g. Zivojinom Jevdemičevićem. Cestitamo!

Nov mesecnik v Mariboru. S 1. februarjem bo izšla prva številka novega mesecnika za gozdarstvo, lesno industrijo in lesno trgovino. »Gozdarski vestnik«, kakor se bo list imenoval, bo tiskala Mariborska tiskarna.

Industrijska vest. Tukajšnja kartonarna tovarna Herzo je radi velikega števila odjemalcev v Celju in okolici otvorila podružnično obratovališče v prostorih bivše tiskarne Celeja.

Tragična smrt družinskega očeta. Tragično je končal 56-letni železniški nadzornik Jakob Maček iz St. Ilja. Sedaj so našli v bližnjem gozdu njegovo telo v precejšnjem razkroju. Obraz je bil precej razgrizen od miši. Vzrok njegovega obupa ni znan. Zapušča trije nepreskrbljeni otroci.

Svet v razvalinah

Pustolovski roman

Prav tako težka bo tudi naša naloga odkriti tajno pot, po kateri bi bil mogoč Barker tako lahko zapustiti tovarniško ozemlje. Kje je treba iskati vhod v podzemlje? V katero smer vodi podzemni hodnik?

Bouvier je menil, da bi se dal izhod iz podzemnega hodnika napraviti samo v kleti ali skladišču, nikakor pa ne na prostem, ker bi bila tam prevelika nevarnost, da bi ga delavci opazili.

Ta misel se je zdela pravilna in Benson se je strinjal z njo. Preostajalo ni nič drugega, nego skrbno pregledati vse v poštev prihajajoče prostore. Po kratki debati je bilo sklenjeno začeti na strani proti morju, potem so pa obravnavali drugo vprašanje, katere delavce bi mogli pritegniti k temu delu.

Ta čas, ko je Arthur sestavljal njihov seznam, je nekdo močno potrkal na zaklenjena vrata laboratorija.

— Kdo je? — je vprašal Benson.

— Jaz, gospod Benson, upravitelj livarne Howe.

— Kaj pa je? Nočem biti moten.

— Dovolite mi vstopiti, prosim.

— Nimam časa, Howe. Počakajte malo.

— Potrebna je vaša navzočnost, — se je začelo izza vrat.

Benson se je zadržal: Niti trenotka nima človek miru! Kaj je res tako nujno?

— Takoj moram govoriti z vami. Zgodilo se je nekaj groznega.

Na stricem migljaj je Arthur hitro odklenil vrata in Howe je planil v sobo.

Ves zasopel in upchan se je ustavil pred tovarnarjem in zajecjal:

— Pravkar so našli pri Petih skalah tesno ob obali med tramovi mrliča. To je na našem ozemlju in zato sem vam prišel povedati.

— Mrliča, pravite?

— Da, mrliča z razbito glavo. Najbrž je padel ponoči s skale in udaril z glavo ob pečino. Pogled nanj je baje grozen.

— Kdo ga je pa našel?

— Ribiči, ki so se slučajno mudili tam v bližini na ribolovu. Prišli so v tovarno povedati, koga so našli.

Morali so prekiniti delo. Benson in Arthur sta takoj odhitela na dvorišče, kjer so že bili zbrani okrog treh ribičev radovedneži. Z velikim zanimanjem so poslušali njihovo pripovedovanje o razburljivem prizoru pri Petih skalah.

Tovarnar je namignil ribičem, naj mu slede in stopil je malo v stran.

— Povejte mi podrobno vse, kar ste videli, — je dejal najstarejšemu, okrog 50 let staremu ribiču, zagorelega obraza.

— Hm, začelo se je takole, — je začel ribič, ki se je čutil očividno počaščenega, da bo igralo njegovo pričevanje važno vlogo v razburljivem dogodku.

— Odpluli smo zgodaj zjutraj na morje in imeli smo ugoden veter. Misil sem, da bomo imeli po viharju dober lov. In res ni bil slab, pa tudi preveč dober ne, tako tako, zaman nismo lovili. Zato sem proti enajsti uri dejal, da se domov še ne vrnem, temveč da začnem po kratkem počitku znova loviti, kaj ne, Jack?

Jack je priklimal, njegov tovariš je pa nadaljeval:

— Zavij proti Petim skalam, — sem dejal Tomu, — tam najdemo prijetno senco in hlad, da bomo lahko v miru posedeli.

Tako smo počasi pljuskali vodo, dokler naša »Mary« ni dosegla obale.

Tam poznam prijazen koteček, kot ustvarjen za počitek. Ta čas, ko je Tom privezoval našo ladjo k stebri, sva skočila z Jackom na suho in krenila k drugi skali, kjer mi je najbolj všeč, kaj ne, Jack?

Jack je priklimal in tudi on je hotel nekaj povedati.

— Jaz sem ga prvi zagledal, prosim...

— Počakaj s tem in ne segaj mi v besedo! Saj si vendar slišal, da moramo povedati vse podrobno. Ti bi pa bruhnil iz sebe vse nauenkrat. Torej, gospoda, tako sva jo mahala proti drugi skali, Jack spredaj, jaz pa pet, šest korakov za njim. Baš

sem si prižgal pipo, ko se je Jack naenkrat ustavil, iztegnil roko in kričnil: Gromska strela, tu leži mrlič!

— Ne, ne, nisem rekel »gromska strela«, temveč »tri sto vragov«, — je popravljal vestni Jack tovariševo pripovedovanje.

— Torej tristo vragov, tu leži mrlič in ustavil se je kakor vkopan. Iztegnil sem vrat, da bi videl čezenj in bogme, priznati moram, da me je tisti hip spreletel mraz po vsem telesu.

Pod drugo skalo sem zagledal človeka. Noge je imel nekoliko privzdignjene, roke iztegnjene naprej in glavo — kakšno glavo, pravim! Se svoj dan nisem videl nič groznejšega od te glave, gošpod, Meso, kosti in kri v eni kepi, kakor razbita melona. Fuj, še zdaj se mi obrača želodec, če se spomnim na ta prizor. Tako je ležal ta nesrečnež tam.

Nekaj časa sva stala pred njim, dokler ni prihitel za nama Tom. Pogledal je in dejal, da bi bilo najbolje, če bi pobrali šila in kopita in jo popihali. Menil je, da bomo imeli sitnosti s policijo. Saj veste, kaj znajo na policiji, še zaprl bi nas, češ da smo ga sami umorili. Toda, jaz imam čisto vest in policije se ne bojim, gospod. Zato sem tudi dejal, da pojdemo v tovarno in privedemo priče. No in zdaj smo tu. To je vse, kar vam morem povedati.

— Niti ne veste, kdo je ta mrlič, niti kako je prišel tja pod skalo? — je vprašal Benson.